

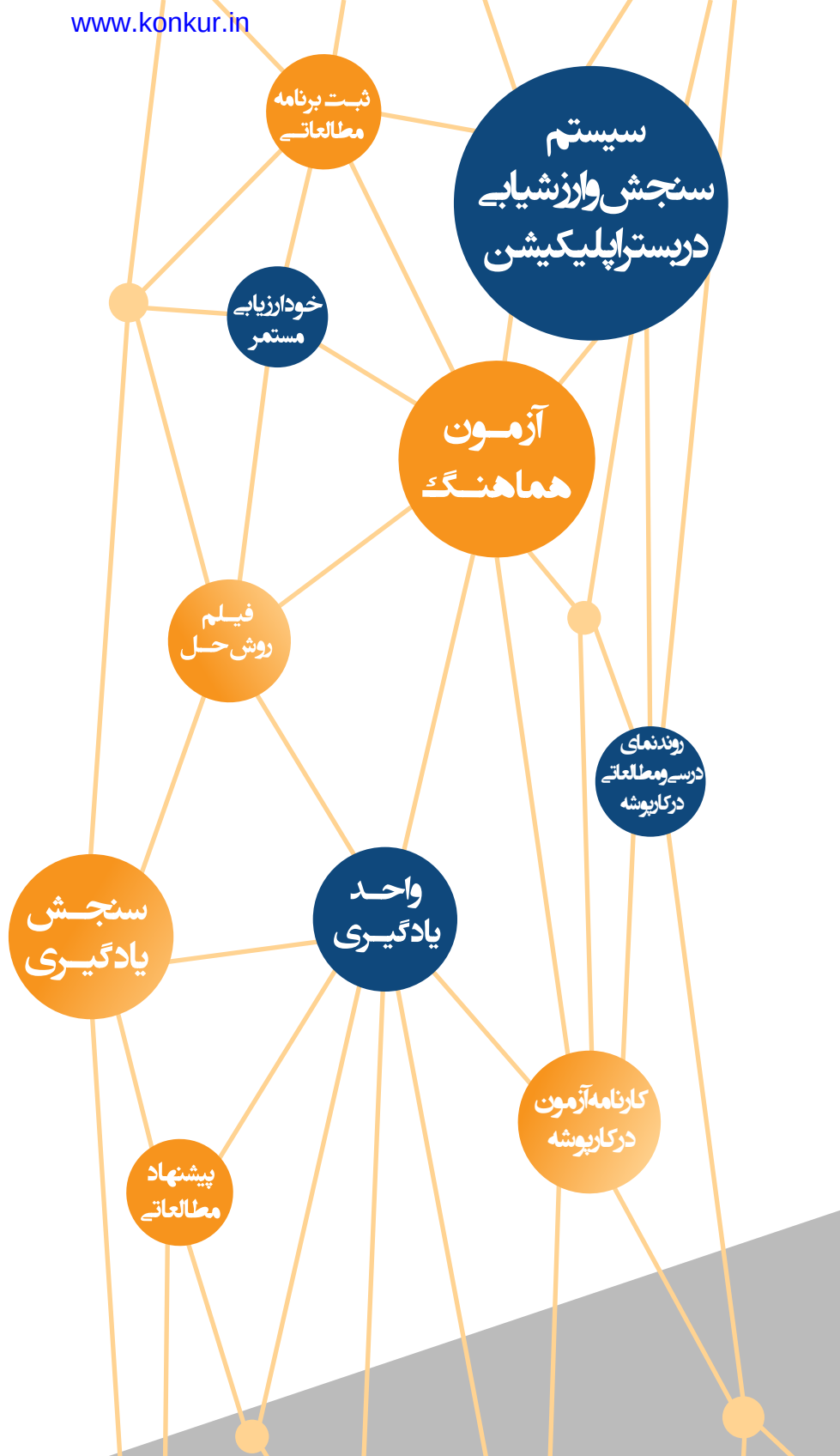
مرکز نوآوری های آموزشی مرآت

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

آزمون

هماهنگ

دفترچه سوال و پاسخ
شماره ۳
دهم انسانی

ردیف	مواد آزمون	تعداد سوال	محتوای آزمون
۱	ریاضی و آمار	۱۵	فصل ۱ (درس های ۲ و ۳) و فصل ۲ (درس های ۱ و ۲)
۲	اقتصاد	۱۵	درس های ۳ تا ۵
۳	علوم و فنون ادبی	۲۰	درس های ۴ و ۵
۴	عربی	۱۵	درس های ۲ و ۳
۵	تاریخ ایران و جهان	۱۰	درس های ۳ تا ۶
۶	جغرافیا	۱۰	درس های ۳ و ۴
۷	جامعه شناسی	۱۰	درس های ۳ تا ۵
۸	منطق	۱۰	درس های ۳ و ۴

۱. در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر حاصل

$a + c = b$ باشد، ریشه‌های معادله کدام گزینه است؟

- ① 1 و $\frac{c}{a}$
 ② 1 و $-\frac{c}{a}$
 ③ -1 و $\frac{c}{a}$
 ④ -1 و $-\frac{c}{a}$

پاسخ

④ مطابق تمرین کتاب درسی، اگر $a + c = b$ باشد، ریشه‌ها

عبارتند از: -1 و $-\frac{c}{a}$

ریاضی و آمار (۱)

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

کاربرد معادله درجه ۲ و روابط بین ریشه‌ها و

ضرایب

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۲. در یک شرکت تولیدی با معادله درآمد $R(x) = -x^2 + 28x + 60$ سود از معادله $P(x) = -x^2 + 22x + 48$ محاسبه می‌گردد. تعداد کالایی که درآمد را ماکزیمم می‌کند، چقدر با تعداد کالایی که سود را ماکزیمم می‌کند اختلاف دارد؟

- ۱ ۱
- ۲ ۲
- ۳ ۳
- ۴ ۴

۳

$$x_{\max} = \frac{-b}{2a} = \frac{-28}{2(-1)} = 14$$

$$x_{\max} = \frac{-b}{2a} = \frac{-22}{2(-1)} = 11$$

$$\text{اختلاف} = 14 - 11 = 3$$

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیر واحد یادگیری

مسائل بازاریابی

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

۳ اگر بدانیم ریشه‌های معادله درجه دوم $mx^2 - 2x + 3 = 0$

α و β هستند در این صورت حاصل $\frac{2}{\alpha} + \frac{2}{\beta}$ کدام گزینه است؟

- ① $\frac{4}{3}$
 ② $-\frac{4}{3}$
 ③ $\frac{2}{3}$
 ④ $-\frac{2}{3}$

۱

$$\alpha + \beta = S = -\frac{b}{a} = \frac{2}{m}$$

$$\alpha \cdot \beta = P = \frac{c}{a} = \frac{3}{m}$$

$$\frac{2}{\alpha} + \frac{2}{\beta} = \frac{2\beta + 2\alpha}{\alpha\beta} = \frac{2(\beta + \alpha)}{\alpha\beta} = 2\left(\frac{S}{P}\right) = 2 \frac{\frac{2}{m}}{\frac{3}{m}} = \frac{4}{3}$$

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

کاربرد معادله درجه ۲ و روابط بین ریشه‌ها و

ضرایب

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

فیلم پاسخ

۴. در معادله درجه دوم $kx^2 + (k-1)x + 3 = 0$ مقدار k چه عددی باشد تا حاصل ضرب ریشه‌های معادله، ۳ واحد بیشتر از حاصل جمع ریشه‌ها باشد؟

۱) ۲

۲) ۱

۳) -۱

۴) -۲

۲

$$\text{حاصل جمع ریشه‌ها} = S = \frac{-b}{a} = \frac{-(k-1)}{k}$$

$$\text{حاصل ضرب ریشه‌ها} = P = \frac{c}{a} = \frac{3}{k}$$

$$\frac{3}{k} = \frac{-(k-1)}{k} + 3$$

$$\stackrel{\times k}{\Rightarrow} 3 = -k + 1 + 3k$$

$$\Rightarrow 2 = 2k \Rightarrow k = 1$$

پاسخ

ریاضی و آمار (۱)

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

کاربرد معادله درجه ۲ و روابط بین ریشه‌ها و

ضرایب

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۵ مقدار x در معادله $(x-1)^2 + 2\sqrt{3}(x-1) - 6 = 0$

کدام یک می‌تواند باشد؟

① $-\sqrt{3} + 2$

② $4 - \sqrt{3}$

③ $4 + \sqrt{3}$

④ $\sqrt{3} - 4$

پاسخ

۲ قرار می‌دهیم $x - 1 = t$ پس داریم:

$$t^2 + 2\sqrt{3}t - 6 = 0$$

$$\Delta = 12 - 4(1)(-6) = 36$$

$$t_1, t_2 = \frac{-2\sqrt{3} \pm 6}{2} \Rightarrow \begin{cases} t_1 = -\sqrt{3} + 3 \Rightarrow \begin{aligned} x - 1 &= 3 - \sqrt{3} \\ x &= 4 - \sqrt{3} \end{aligned} \\ t_2 = -\sqrt{3} - 3 \Rightarrow \begin{aligned} x - 1 &= -\sqrt{3} - 3 \\ x &= -\sqrt{3} - 2 \end{aligned} \end{cases}$$

ریاضی و آمار (۱)

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

حل معادله درجه ۲ با روش کلی (۲)

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

کوچکترین ریشه معادله $\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{3x} = 3$ برابر با کدام

گزینه است؟

- ۱) $-\frac{1}{5}$
 ۲) $\frac{1}{5}$
 ۳) $-\frac{1}{2}$
 ۴) $\frac{1}{2}$

۳

پاسخ

$$\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{3x} = 3$$

$$\Rightarrow \frac{(6x)(3x) + (x-1)^2 - 3(3x)(x-1)}{(x-1)(3x)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{18x^2 + x^2 - 2x + 1 - 9x^2 + 9x}{x} = 0$$

$$\Rightarrow 10x^2 + 7x + 1 = 0$$

$$\Delta = 49 - 4(10)(1) = 9$$

$$x_1, x_2 = \frac{-7 \pm 3}{20} = \begin{cases} -\frac{1}{20} \\ -\frac{1}{5} \end{cases}$$

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۳: معادله‌های شامل عبارت‌های گویا

زیر واحد یادگیری

حل معادلات گویا

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۷. اگر حاصل عبارت $\frac{4x^2 - 25y^2}{2x^2y + 5xy^2} \div \frac{6x^2 - 15xy}{9x^2y^2}$ برابر با ۱ باشد مقدار y کدام است؟

- ۱) ۱
۲) $\frac{1}{2}$
۳) $\frac{1}{3}$
۴) ۲

پاسخ

۳

$$\frac{4x^2 - 25y^2}{2x^2y + 5xy^2} \div \frac{6x^2 - 15xy}{9x^2y^2} = \frac{(2x-5y)(2x+5y)}{xy(2x+5y)} \times \frac{3x^2y^2}{x(2x-5y)}$$

$$= 3y \Rightarrow 3y = 1 \Rightarrow y = \frac{1}{3}$$

ریاضی و آمار (۱)

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۲: حل معادله درجه ۲ و کاربردها

زیرواحد یادگیری

حل معادله درجه ۲ با روش تجزیه

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۸. حاصل عبارت $\frac{\frac{1}{x}+1}{x+1}$ به ازای کدام مجموعه مقادیر x تعریف نشده است؟

۱. $\{0\}$

۲. $\{0, -1\}$

۳. $\{0, 1\}$

۴. $\{-1\}$

پاسخ

۲

میدانید

عبارت گویا به ازای مقادیری که مخرج‌ها را صفر می‌کند، تعریف نشده است.

$$x = 0, \quad x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1$$

$$\{0, -1\} = \text{مجموعه مقادیر تعریف نشده}$$

فصل

فصل ۱: معادله درجه دوم

واحد یادگیری

درس ۳: معادله‌های شامل عبارت‌های گویا

زیر واحد یادگیری

دامنه تعریف معادلات گویا

حیطه شناختی

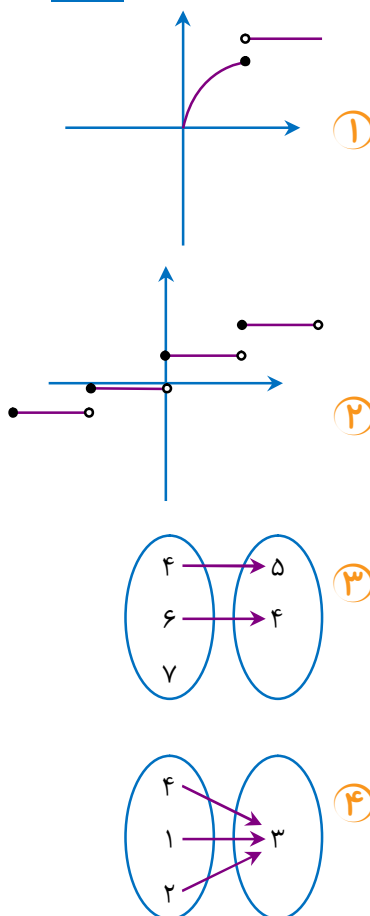
مقدماتی

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۲: تابعواحد یادگیری
درس ۱: مفهوم تابعزیر واحد یادگیری
معرفی رابطه و معرفی تابعحیطه شناختی
مقدماتی

۹. کدام گزینه تابع نیست؟

پاسخ

۳ گزینه «۳» تابع نیست زیرا در دامنه، عدد ۷ به هیچ عددی نسبت داده نشده است.

میدانید

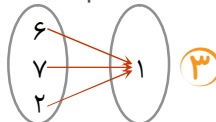
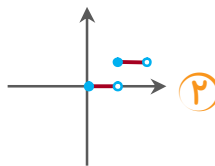
نمودارهای دکارتی وقتی تابع هستند که هر خط موازی با محور y ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

فیلم پاسخ

۱۰. کدام گزینه معرف یک تابع نیست؟

① $\{(3,5), (1,-1), (\sqrt{9}, 4)\}$

④ رابطه‌ای که به هر فرد، کد ملی او را نسبت دهد.

پاسخ

۱

$$(\sqrt{9}, 4) = (3, 4), (3, 5)$$

مؤلفه اول ۳ تکرار می‌شود و مؤلفه‌های دوم برابر نیستند بنابراین تابع نیست.

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» تابع هستند.

فصل

فصل ۲: تابع

واحد یادگیری

درس ۱: مفهوم تابع

زیرواحد یادگیری

معرفی رابطه و معرفی تابع

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۲: تابعواحد یادگیری
درس ۱: مفهوم تابعزیر واحد یادگیری
معرفی تابع با زوج مرتبحیطه شناختی
مقدماتی۱۱. اگر رابطه $\{(x - y, 6 - 2y), (5 - x, x + y)\}$ یک تابع

تک‌عضوی باشد، کدام گزینه صحیح است؟

$$x = y = 1 \quad ①$$

$$\begin{cases} x = 3 \\ y = 1 \end{cases} \quad ②$$

$$\begin{cases} x = 1 \\ y = 3 \end{cases} \quad ③$$

$$x = y = 3 \quad ④$$

پاسخ

۲. برای آن که تابع تک‌عضوی باشد باید دو زوج مرتب داده شده

با هم برابر باشند یعنی باید مؤلفه‌های اول با هم و مؤلفه‌های دوم این دو زوج مرتب نیز با هم برابر باشند، پس دستگاه زیر را بایستی حل کنیم:

$$\begin{cases} 5 - x = x - y \\ 6 - 2y = x + y \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x - y = 5 \\ x + 3y = 6 \end{cases} \xrightarrow{\times(-2)} \begin{cases} 2x - y = 5 \\ -2x - 6y = -12 \end{cases}$$

$$\frac{-7y = -7 \Rightarrow y = 1}{-7y = -7 \Rightarrow y = 1}$$

$$x + 3y = 6 \xrightarrow{y=1} x + 3 = 6 \Rightarrow x = 3$$

فیلم پاسخ

۱۲. اگر $g(x) = \frac{x^2 - 4}{3x}$ و $f(x) = \{(3, 5), (2, 1), (8, 1)\}$ باشد، حاصل $\frac{f(3) - g(2)}{g(f(2))}$ کدام گزینه است؟

۱) -۵

۲) ۵

۳) -۳

۴) ۳

۱

$$f(3) = 5$$

$$g(2) = \frac{0}{6} = 0$$

$$f(2) = 1$$

$$g(f(2)) = g(1) = \frac{1-4}{3 \times 1} = \frac{-3}{3} = -1$$

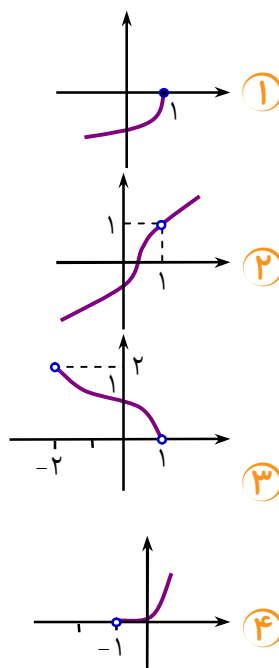
$$\Rightarrow \text{حاصل عبارت} = \frac{5-0}{-1} = -5$$

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۳. در کدام گزینه، دامنه و برد تابع با یکدیگر برابر است؟

۲

پاسخ

- گزینه ۱: $\begin{cases} D: x \leq 1 \\ R: y \leq 0 \end{cases}$
- گزینه ۲: $\begin{cases} D: \mathbb{R} - \{1\} \\ R: \mathbb{R} - \{1\} \end{cases}$
- گزینه ۳: $\begin{cases} D: -2 < x < 1 \\ R: 0 < y < 2 \end{cases}$
- گزینه ۴: $\begin{cases} D: x > -1 \\ R: y \geq 0 \end{cases}$

فیلم پاسخ

فصل ۲: تابع

واحد یادگیری

درس ۲: ضابطه جبری تابع

زیر واحد یادگیری

تعیین مقدار تابع

حیطه شناختی

مقدماتی

۱۴. اگر بدانیم نمودار تابع $f(x) = -2x^2 + kx - 1$ از نقطه $(1, 1)$ می‌گذرد، در این صورت مقدار $f(-2)$ برابر با کدام گزینه است؟

- ۱ ①
۱۷ ②
-۱ ③
-۱۷ ④

۴

$$\begin{aligned}(1, 1) \in f &\Rightarrow 1 = -2(1)^2 + k(1) - 1 \\ \Rightarrow 1 &= -2 + k - 1 \Rightarrow 4 = k \\ f(x) &= -2x^2 + 4x - 1 \\ f(-2) &= -2(-2)^2 + 4(-2) - 1 \\ &= -8 - 8 - 1 = -17\end{aligned}$$

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۵. اگر $f: A \rightarrow B$ با ضابطه $f(x) = 2 - x^2$ و

$A = \{0, 1, -1, a\}$ و مجموعه برد تابع f به صورت

$\{1, 2, -7\}$ باشد، مقدار a کدام عدد زیر می‌تواند باشد؟

۱) ۴

۲) ۲

۳) -۲

۴) -۳

۴

$$\begin{cases} f(0) = 2 \\ f(1) = 1 \\ f(-1) = 1 \end{cases}$$

با توجه به مجموعه برد باید داشته باشیم $f(a) = -7$ پس:

$$2 - a^2 = -7 \Rightarrow a^2 = 9 \Rightarrow a = \pm 3$$

که در گزینه‌ها عدد -۳ مشاهده می‌شود.

ریاضی و آمار (۱)

فصل

فصل ۲: تابع

واحد یادگیری

درس ۲: ضابطه جبری تابع

زیر واحد یادگیری

محاسبه ورودی (x) از روی خروجی (y) و

برعکس

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فیلم پاسخ

۱۶. عبارت: «من غواصی را دوست دارم و بسیاری از دوستانم هم آن را دوست دارند. مطمئنم که می‌توانم مغازه وسایل غواصی باز کنم و پول در بیاورم. فکر می‌کنم بهتر است مدرسه را ترک کنم و یک مغازه وسایل غواصی راه بیندازم.» به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

۱) چسبیدن به وضعیت فعلی

۲) اعتماد به نفس بیش از حد

۳) توجه به هزینه‌های هدررفته

۴) اثرگذاری حقه‌های فروش

پاسخ

۲. این عبارت به یکی از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری که اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن است اشاره می‌کند.

فیلم پاسخ

۱۷. تولیدکننده‌ای در کارگاه خود ۱۰ کارگر دارد و در سال ۲۰۰۰ قطعه تولید و عرضه می‌کند. با توجه به جدول، مقدار سود یا زیان این تولیدکننده چقدر است؟

شرح هزینه‌ها	مبلغ به (تومان)
هزینه مواد اولیه	۸۰,۰۰۰,۰۰۰
حقوق هر کارگر در ماه	۱,۴۰۰,۰۰۰
هزینه ماشین‌آلات	۶۰,۰۰۰,۰۰۰
هزینه فرصت $\frac{1}{4}$ هزینه ماشین‌آلات	
قیمت هر واحد	۶۰۰,۰۰۰
هزینه اجاره ماهانه	۶,۰۰۰,۰۰۰

۱) زیان ۸۰۵,۰۰۰,۰۰۰

۲) زیان ۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۳) سود ۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۴) سود ۸۰۵,۰۰۰,۰۰۰

پاسخ

۴

قیمت هر واحد $\times$ تعداد محصول فروخته شده = درآمد

تومان $۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۲۰۰۰ \times ۶۰۰,۰۰۰$

$۱۵,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{1}{4} \times ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ =$ هزینه فرصت یا پنهان

$۱۶۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰ \times ۱۲ \times ۱,۴۰۰,۰۰۰ =$ حقوق سالیانه

کارگران

ماه

$۷۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲ \times ۶۰۰۰,۰۰۰ =$ اجاره سالانه

$۱۶۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ =$ مجموع هزینه‌ها

$+ ۷۲,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰,۰۰۰,۰۰۰$

$= ۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰$

(هزینه‌های پنهان + هزینه‌های آشکار) - درآمد = سود یا زیان

$X = ۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - \underbrace{(۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۵,۰۰۰,۰۰۰)}_{۳۹۵,۰۰۰,۰۰۰}$

$= ۸۰۵,۰۰۰,۰۰۰$

فصل

فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

درس ۳: اصول انتخاب درست

زیرواحد یادگیری

فعالیت، تفکر و تمرین، تحلیل

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۱۸. برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید

- ① تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کرد.
- ② تصمیمات منطقی گرفت.
- ③ اقدام به یک انتخاب از میان گزینه‌های مختلف کرد.
- ④ به هزینه‌های پنهان و هزینه‌های مستقیم توجه کرد.

پاسخ

① برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کرد و در نهایت به این نتیجه رسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید؛ منافع بیشتر از هزینه‌هاست.

فیلم پاسخ

۱۹. منظور از عبارت: «پول یکی از امکانات کمیاب شماسست» چیست؟

- ① زیرا بایستی از اصل هزینه فرصت استفاده کنید.
- ② زیرا مجبورید دست به انتخاب بزنید.
- ③ زیرا با یک مقدار مشخص از پول، نمی‌توانید هر چیزی را بخرید.
- ④ زیرا بایستی در تصمیم‌گیری‌ها، هزینه‌ها و منافع را با هم مقایسه کنید.

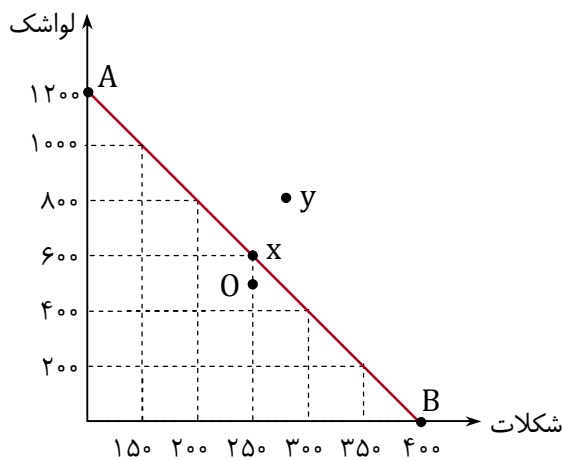
پاسخ

③ پول یکی از امکانات کمیاب شماسست و با یک مقدار مشخص از پول نمی‌توانید هر چیزی را بخرید.

فیلم پاسخ

۲۰. کدام گزینه در ارتباط با منحنی مرز امکانات تولید زیر نادرست است؟

- ۱) تولیدکننده موفق شده است تا با افزایش امکانات خود از نقطه O حرکت کرده و تولید را به نقطه X برساند.
- ۲) اگر از نقطه B به سمت نقطه A حرکت کنیم از تولید شکلات کاسته و به تولید لواشک افزوده می‌شود.
- ۳) تولیدکننده، با توجه به امکانات موجود هر وقت اراده کند می‌تواند، تولید را از نقطه X به نقطه y افزایش دهد.
- ۴) اگر از نقطه A به سمت نقطه B حرکت کنیم از تولید لواشک کاسته و به تولید شکلات افزوده می‌شود.

پاسخ

۳) منحنی مرز امکانات تولید در واقع تمام مقادیر تولید کالا است که می‌توان با استفاده از تمام منابع موجود، کالایی را تولید کرد. نقاط خارج از منحنی مرز امکانات تولید (y) نقاط خارج از دسترس هستند که کشور می‌تواند آرزوی رسیدن به آنها را داشته باشد و غیرقابل تولید است.

فصل

فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

درس ۴: مرز امکانات تولید

زیر واحد یادگیری

الگوی مرز امکانات تولید

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۲۱. یکی از الگوهای که اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده-بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کرد، الگوی است.

① اقتصادی

② کارایی و ناکارایی اقتصادی

③ مرز امکانات تولید

④ هزینه فرصت اجتماع

پاسخ

③ یکی از الگوهای که اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده-بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کرد، الگوی مرز امکانات تولید است.

فصل

فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

درس ۴: مرز امکانات تولید

زیرواحد یادگیری

الگوهای اقتصادی

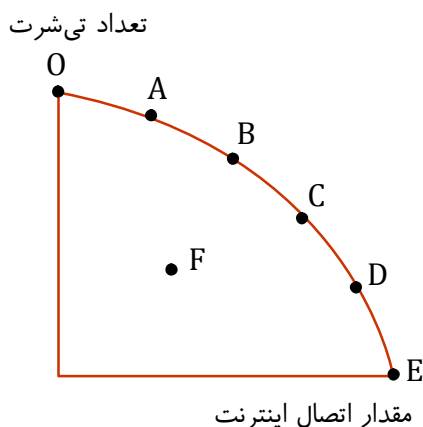
حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۲۲. چرا می‌گوییم تولید در نقطه F ناکاراست؟

- ۱) زیرا با فرض ثابت بودن منابع کشور، غیر قابل دستیابی است.
- ۲) زیرا با حذف تعدادی از کالاها می‌توانست بیش از یک کالا تولید کند.
- ۳) زیرا سبب جابه‌جا شدن منحنی مرز امکانات تولید به داخل می‌شود.
- ۴) زیرا اقتصاد کشور از حداکثر منابعش استفاده نکرده است.

پاسخ

۴) نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید، ناکاراست؛ زیرا نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است؛ زیرا حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون این که کالاهای دیگر حذف گردند.

فیلم پاسخ

۲۳. عبارت «فرض کنید که شما در تیم ورزشی دو و میدانی مدرسه عضو هستید و تخصص اصلی شما دوی ۱۵۰۰ متر است، دوستان هم در تیم عضو است و در مسابقه به سرعت شما می‌دود ولی دوی ۱۰۰ متر و ۱۵۰۰ متر برایش فرقی نمی‌کند، حال اگر مربی شما را برای دوی ۱۰۰ متر انتخاب کند، باعث ناراحتی شما می‌شود، با عوض کردن موقعیت‌ها شما وضعیت بهتری پیدا می‌کنید» بیانگر کدام مفهوم است؟

۱) ناکارایی

۲) هزینه فرصت

۳) کارایی

۴) هزینه فرصت اجتماع

پاسخ

۳. عبارت بالا بیانگر تلاش برای به‌دست آوردن کارایی است. کارایی به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است. موقعیت‌هایی که در آن، بهتر شدن وضعیت کسی باعث بدتر شدن وضعیت دیگری نشود.

فیلم پاسخ

۲۴. عبارت «چیزی به نام ناهار مجانی وجود ندارد» به کدام مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟

① مرز امکانات تولید

② هزینه فرصت

③ هزینه فرصت اجتماع

④ کارایی و ناکارایی

پاسخ

③ «چیزی به نام ناهار مجانی وجود ندارد» یعنی برای داشتن ناهار رایگان باید بپذیریم که از بعضی کالاها یا خدمات دیگر کمتر داشته باشیم؛ حتی کالاهایی که برای افراد رایگان است معمولاً برای تولیدشان زمان صرف می‌شود و هزینه فرصتی برای جامعه دارد.

فصل

فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

واحد یادگیری

درس ۴: مرز امکانات تولید

زیرواحد یادگیری

هزینه فرصت اجتماع

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۲۵. با توجه به جدول زیر وضعیت بازار در قیمت‌های ۱۵۰، ۳۰۰ و ۲۵۰ ریال به ترتیب کدام است؟

عرضه	تقاضا	قیمت
۰	۱۲۰۰	۱۰۰
۲۰۰	۱۰۰۰	۱۵۰
۴۰۰	۸۰۰	۲۰۰
۶۰۰	۶۰۰	۲۵۰
۸۰۰	۴۰۰	۳۰۰

- ۱) مازاد عرضه - کمبود عرضه - تعادل
- ۲) مازاد تقاضا - مازاد تقاضا - مازاد عرضه
- ۳) کمبود عرضه - مازاد عرضه - تعادل
- ۴) مازاد عرضه - مازاد عرضه - مازاد تقاضا

پاسخ

۳) در قیمت ۱۵۰ که پایین‌تر از قیمت تعادلی است کمبود عرضه هست. در قیمت ۳۰۰ که بالاتر از قیمت تعادلی است، مازاد عرضه و در قیمت ۲۵۰ بازار در حالت تعادل است؛ یعنی رفتار اقتصادی مصرف‌کننده و رفتار اقتصادی تولیدکننده با یکدیگر برابر است.

اقتصاد

فصل

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیر واحد یادگیری

تعادل در بازار کالا و خدمات و انواع بازار

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۲۶. در کشور ما به دلایل قانونی و به دلیل طبیعی، در فروش کالای خود انحصارگر به شمار می‌روند.

- ① شرکت نفت - شرکت توانیر
- ② شرکت توانیر - شرکت نفت
- ③ شرکت‌های خودرویی - شرکت توانیر
- ④ شرکت توانیر - شرکت‌های خودرویی

پاسخ

③ در کشور ما شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی و شرکت توانیر به دلیل طبیعی، در فروش کالای خود انحصارگر به شمار می‌روند.

اقتصاد

فصل

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیرواحد یادگیری

تعادل در بازار کالا و خدمات و انواع بازار

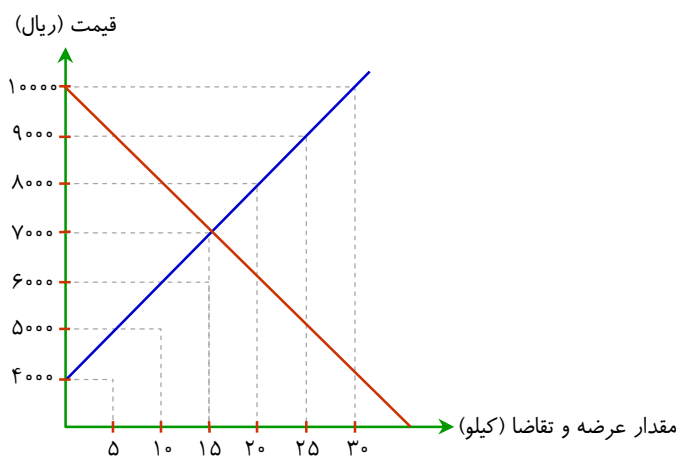
حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۲۷. نمودار زیر بیانگر مقدار عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است.

با توجه به آن:

الف) در قیمت ۱۰,۰۰۰ تومان کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی چقدر است؟

ب) در قیمت ۶,۰۰۰ ریال و ۹,۰۰۰ ریال به ترتیب (از راست به چپ) مازاد و کمبود تقاضا چیست؟

پ) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله میان عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌شود؟

ت) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟ (به ترتیب از راست به چپ)

۱) الف) ۱۵ (ب) ۱۰ - ۲۰ (پ) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰

ریال ت) ۱۰,۰۰۰ - ۳۰ - ۳۰۰,۰۰۰

۲) الف) ۱۵ (ب) ۱۰ - ۲۰ (پ) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰

ریال ت) ۷,۰۰۰ - ۱۵ - ۱۰۵,۰۰۰

۳) الف) ۳۰ (ب) ۱۰ - ۲۰ (پ) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰

ریال ت) ۷,۰۰۰ - ۱۵ - ۱۰۵,۰۰۰

۴) الف) ۳۰ (ب) ۱۰ - ۲۰ (پ) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

ت) ۱۰,۰۰۰ - ۳۰ - ۳۰۰,۰۰۰

۲

$$۱۵ = ۳۰ - ۱۵ = ۱۵ \text{ کمبود تقاضا (مازاد عرضه) نسبت به (الف)}$$

مقدار تعادلی در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال

$$۱۰ = ۲۰ - ۱۰ = ۱۰ \text{ مازاد تقاضا (کمبود عرضه) (ب)}$$

در قیمت ۶۰۰ ریال

$$۲۰ = ۲۵ - ۵ = ۲۰ \text{ کمبود تقاضا (مازاد عرضه) در قیمت ۹۰۰۰}$$

پ) تنها در قیمت تعادلی فاصله بین عرضه و تقاضا از بین می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود. اگر قیمت بالاتر از سطح تعادلی باشد، باید کاهش یابد و اگر پایین‌تر باشد، باید افزایش یابد.

ت) در سطح قیمت تعادلی تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد؛ بنابراین سطح قیمت تعادلی ضرب در مقدار تعادلی می‌شود:

$$۷۰۰۰ \times ۱۵ = ۱۰۵۰۰۰$$

اقتصاد

فصل

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیرواحد یادگیری

تعادل در بازار کالا و خدمات و انواع بازار

حیطه شناختی

پیشرفته

۲۸. کدام گزینه به مفهوم دقیق «بنگاه» اشاره دارد؟

- ① مکانی که در آن رابطه داد و ستد شکل می‌گیرد.
- ② مکانی که در آن کارآفرینی ایجاد می‌شود.
- ③ همان چیزی است که مردم معمولاً آن را به عنوان یک کسب و کار می‌شناسند.
- ④ مکان تصمیم‌گیری بازیگران در اقتصاد، برای تولید کالا و خدمات است.

پاسخ

۳. در اقتصاد، «بنگاه» همان چیزی است که مردم معمولاً آن را به عنوان یک کسب و کار می‌شناسند.

فیلم پاسخ

۲۹. پیش‌بینی کنید در ایام نوروز، به دلیل افزایش مسافرت مردم با خودروی شخصی، بازار خودرو با چه وضعیتی مواجه می‌شود و پس از آن چه روی می‌دهد؟

- ① کمبود تقاضا و افزایش قیمت - افزایش قیمت تا رسیدن به وضعیت تعادل
- ② کمبود عرضه و افزایش قیمت - کاهش قیمت تا رسیدن به وضعیت تعادل
- ③ مازاد تقاضا و افزایش قیمت - افزایش قیمت تا رسیدن به وضعیت تعادل
- ④ مازاد عرضه و کاهش قیمت - کاهش قیمت تا رسیدن به وضعیت تعادل

پاسخ

② تقاضای مردم برای خرید خودروی شخصی بالاتر می‌رود و به دلیل کمبود عرضه در این بازار، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید خودرو نشده و حاضرند مبلغ بیشتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود؛ پس از ایام نوروز، کاهش تقاضا روی می‌دهد و تولیدکنندگان تا زمانی که بازار به تعادل برسد با کاهش قیمت مردم را ترغیب به خرید می‌کنند.

فصل

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیرواحد یادگیری

تعادل در بازار کالا و خدمات و انواع بازار

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۳۰. انحصارگر غیرقانونی با، به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند.

- ① تبانی انحصارگران در بازار
- ② قیمت‌گذاری ناعادلانه
- ③ افزایش قیمت خود
- ④ کاهش فروش خود

پاسخ

۳. انحصارگر غیرقانونی با افزایش قیمت خود به مشتریان در رفاه جامعه ضرر می‌زند.

اقتصاد

فصل

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

واحد یادگیری

درس ۵: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟

زیرواحد یادگیری

تعادل در بازار کالا و خدمات و انواع بازار

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۳۱. کدام شاعران از تربیت یافتگان اواخر عهد سامانی به شمار می‌روند؟

① فرخی - منوچهری

② رودکی - کسایی

③ عنصری - ناصر خسرو

④ رودکی - شهید بلخی

پاسخ

① «فرخی»، «منوچهری» و «عنصری» از تربیت یافتگان اواخر عهد
سامانی هستند که در دربار غزنویان به شاعری پرداختند.

فیلم پاسخ

۳۲. کدام عبارات از نظر تاریخ ادبیات درست است؟

الف) پس از برافتادن طاهریان، ساسانیان نخستین دولت اسلامی ایران بودند.

ب) دری، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.

ج) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

د) قرن سوم و نیمه اول قرن چهارم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است.

۱) ب - ج

۲) الف - د

۳) ب - د

۴) الف - ج

پاسخ

۱) الف) پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند.

د) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است.

فیلم پاسخ

۳۳. در متن زیر چند غلط علمی وجود دارد؟

«زبان‌های ایرانی میانه، به دو گروه زبان‌های «پارتی» و «پهلوی» تقسیم می‌شوند. زبان پارتی، در دوره هخامنشیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. زبان پهلوی، زبان رسمی دوره ساسانی بود. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار علمی زردشتی است. برخی از قطعات شعر پهلوی، بازمانده اشعار مذهبی و اخلاقی‌اند.»

۱ یک

۲ دو

۳ سه

۴ چهار

پاسخ

۳ غلط‌های علمی موجود در متن:

۱) زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود.

۲) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.

۳) برخی از قطعات شعر پهلوی، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند.

فیلم پاسخ

۳۴. کدام موارد از جنبه تاریخ ادبیات نادرست است؟

- الف) حماسه ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.
ب) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و ناصر خسرو قوت و استحکام یافت.
ج) کسایی مروزی قصیده تمام و کمال با موضوع وعظ و نصیحت سرود.
د) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم «حماسی»، «نمایشی» و «مدحی» است.

۱ الف - ب

۲ ب - د

۳ ج - د

۴ الف - ج

پاسخ

- ۲ ب) شعر غنایی با دو شاعر معروف رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
د) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» است.

فیلم پاسخ

۳۵ متن زیر برگرفته از کدام اثر معروف در قرن چهارم است؟

«این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس
دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح
منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که
روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم...»

۱ شاهنامه ابومنصوری

۲ تاریخ بلعمی

۳ تاریخ الرسل و الملوك

۴ ترجمه تفسیر طبری

پاسخ

۴ متن سؤال، بخشی از مقدمه کتاب «ترجمه تفسیری طبری»
است. اصل تفسیر را محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته
است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان، این کتاب را به زبان فارسی
برگرداندند.

فیلم پاسخ

۳۶. عبارت‌های ذکر شده در کدام گزینه درست نیست؟

الف) امرای غزنوی با تأکید بر ضرورت تألیف به زبان فارسی دري و گردآوری تاریخ و روایات گذشته ایرانی، در برابر خلافت بغداد به هویتی مستقل دست پیدا کردند.
ب) امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند در ماوراءالنهر و خراسان بزرگ، ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی ایرانی را در چهارچوب فرهنگ اسلامی ترویج کنند.
ج) پس از گذشت چند سده و رواج و نفوذ معارف اسلامی و متون دینی، آمیختگی زبان فارسی دری با زبان عربی کاهش می‌یابد.
د) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم دانشمندان ایرانی به ضرورت، آثار خود را به عربی می‌نوشتند تا بتوانند در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیش‌تری پیدا کنند.

۱ الف، ب

۲ ب، ج

۳ الف، ج

۴ ب، د

پاسخ

۳. بررسی موارد نادرست:

الف) توضیح ذکر شده درباره امرای سامانی است.
ج) با نفوذ معارف اسلامی، آمیختگی زبان فارسی دری با عربی افزایش می‌یابد.

فیلم پاسخ

۳۷. کدام گزینه درباره ویژگی‌های شعر در قرن چهارم و نیمه اول

قرن پنجم نادرست است؟

- ① سادگی فکر و روانی کلام از ویژگی‌های شعر این دوره است.
- ② شاعران این عصر بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند.
- ③ آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر و انواع توصیف از خصیصه‌های شعر این دوره است.
- ④ شعر حکمی و اندرزی در این دوره به وجود آمد ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید.

۴. شعر حکمی و اندرزی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

۳۸. علامت‌های هجایی مقابل کدام گزینه نادرست است؟

① سهمگین آبی که مرغایی در او ایمن نبودی ← U - - - U - - - U - - - U

② تو قدم به چشم من نه بنشین کنار جویی ← U - - U - U - U U - - U - U - U

③ گویند بدار دستش از دامن ← U - - U - - U U - - U - - U

④ گویی رگ جان می‌گسلد زخمه ناسازش ← U U - - U U - - U U - - U U - - U U -

پاسخ

۳. بررسی گزینه «۳»:

گویند بدار دستش از دامن
- - - U - - U - U U - -

فیلم پاسخ

۳۹ کدام بیت با بیت «با من بگو تا کیستی مهری بگو ماهی بگو»

خوابی؟ خیالی؟ چیستی؟ اشکی بگو، آهی بگو» هم‌وزن است؟

① سعدی فغان از دست ما لایق نبود ای بی‌وفا

طاقت نمی‌آرم جفا کار از فغانم می‌رود

② از کـرده خویشتن پشـیمانم

جز توبه ره دگر نمی‌دانم

③ یوسف مرا فرزند مادر بود در چاه

یحیی مرا یحیی برادر بود در چاه

④ تا کی به تمنای وصال تو یگانه

اشکم شود از هر مژه چون سیل روانه

پاسخ

۱ وزن بیت سؤال: «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است

که با گزینه «۱» مطابقت دارد:

سَـ	دِی	فَـ	غَا	نَـ	زَـ	دَـ	سَـ	مَـ	اَـ	لَـ	یَـ	نَـ	بَـ	دِی	بِی	وَ	فَا
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مستفعلُ فاعلات مستفعلُ

«- - - / U - U - / U U - -»

گزینه «۳»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع

«- / - U - - / - U - - / - U - -»

گزینه «۴»: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل

«- - / U U - - / U U - - / U U - -»

فیلم پاسخ

۴۰. هجاهای کدام گزینه از چهار بار تکرار «U - -» تشکیل شده است؟

۱) آ لا یا آیهَا السَّاقِیْ اَدِرْ کَأْسًا و ناولِهَا

۲) خدایا به خواری مران از درم

۳) الهی سینه‌ای ده آتش‌افروز

۴) به حسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد

پاسخ

۱) گزینه «۱»:

آ	لا	یا	آی	ی	هَس	سا	قی	آ	دِر	کع	سَن	وَ	نا	ول	ها
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

گزینه «۲»:

خُ	دا	یا	بِ	خا	ری	مَ	را	نَز	دَ	رم
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	U
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

گزینه «۳»:

اِ	لا	هی	سی	نِ	ای	دِه	آ	تَ	شَف	روز
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

گزینه «۴»:

بِ	حُس	نِ	خُل	قُ	وَ	فا	کَس	بِ	یا	رِ	ما	نَ	رِ	سَد
-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	U	U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

فیلم پاسخ

۴۱. در کدام گزینه حذف همزه بیشتری به کار رفته است؟

۱) طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی

صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست

۲) دردم از یار است و درمان نیز هم

دل فدای او شد و جان نیز هم

۳) نیک‌بخت آن کاو ز شادی و نشاط آزاد شد

زان که تا من هستم از شادی نیم یک لحظه شاد

۴) در آن نفس که بمیرم در آرزوی تو باشم

بدان امید دهم جان که خاک کوی تو باشم

پاسخ

۳. گزینه «۱»:

طاعَ تا نیست کِ برِ خاکِ نَ هی بی شا نی
صدق بی شار کِ اخ لا ص بِ بی شا نی نیست

گزینه «۲»:

دَر دَ مَز یا رَس تُ دَر مانِ نیز هم
دل ف دا یِ او شُ دُ جانِ نیز هم

گزینه «۳»:

نی ک بخ تا کو زِ شا دی یِ نِ شا طا زا د شد
زائِ کِ تا مَن هس تَ مز شا دی نی یم یک لَح طِ شاد

گزینه «۴»:

دَ رائِ نَ فس کِ بِ می رَم دَ را رِ زو یِ تُ با شَم
بِ دائِ اُ می د دَ هم جائِ کِ خا کِ کویِ تُ با شَم

فیلم پاسخ

۴۲. در کدام بیت هجای کشیده وجود ندارد؟

- ① من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم
که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را
- ② دوش می‌آمد و رخساره برافروخته بود
تا کجا باز دل غم‌زده‌ای سوخته بود
- ③ جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد
هر کس که این ندارد حقّا که آن ندارد
- ④ نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد
بختم ار یار شود رختم از اینجا ببرد

پاسخ

۳. هجاهای کشیده در ابیات:

- گزینه «۱»: داشت
گزینه «۲»: دوش - برافروخته (روخ) - بود - باز - سوخته (سوخ) - بود
گزینه «۴»: نیست - شهر - یار

انواع هجا:

- کوتاه: صامت + مصوّت کوتاه
بلند: صامت + مصوّت کوتاه + صامت / صامت + مصوّت بلند
کشیده: صامت + مصوّت کوتاه + دو صامت
صامت + مصوّت بلند + یک یا دو صامت

فیلم پاسخ

۴۳. نشانه‌های هجایی کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

① که من فرّ فرماندهی داشتم

به سر بر کلاه مهی داشتم

② جدایی گمان برده بودم ولیکن

نه چندان که یک سو نهی آشنایی

③ حکایت کنند از یکی نیک‌مرد

که اکرام حجّاج یوسف نکرد

④ حلال است رفتن به صحرا ولیک

نه انصاف باشد که بی ما روند

پاسخ

۲. گزینه «۲»:

جُ دا بی گُ مانُ بُر دِ بو دَم وَ لی کن
نَ چَن داهُ کِ یک سو نَ هی آ ش نا بی
- - U - - U - - U - - U

نشانه‌های هجایی سایر مصراع‌ها به شکل «U - - U - - U - -» هستند.

فیلم پاسخ

۴۴. نشانه‌های هجایی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ بی‌محابا: - - U
- ۲ تفسیردان: - U -
- ۳ جهان‌گیر: U - U - U
- ۴ ترسناک - U - U

پاسخ

۳

میدانید

مصوت بلند پیش از «ن» (نون ساکن) کوتاه به حساب می‌آید.

بررسی گزینه «۳»:

ج هـ گـ ر
U - - U

فیلم پاسخ

۴۵. نشانه‌های هجایی کدام گزینه به صورت «U - - U - - U - - U» است؟

- ① در این قرص زرّین بالا تو منگر
- ② از آن برق رخسار و سیما چه می‌شد
- ③ گذر کرد روزی به دهقان پیر
- ④ ببردی دلم را بدادی به زاغان

پاسخ

۳. بررسی گزینه «۳»:

گُ ذَر کر د رو زی بِ دِه قانِ پیر
- U - - U - - U - - U

نشانه‌های هجایی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»، «۲» و «۴»:

- - U - - U - - U - - U

فصل

فصل ۲

واحد یادگیری

درس ۵: هماهنگی پاره‌های کلام

زیرواحد یادگیری

وزن و قافیه

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۴۶. نشانه‌های هجایی بیت «امروز روز شادی و امسال سال گل /

نیکوست حال ما که نکو باد حال گل» در کدام گزینه آمده است؟

۱. -- U - U - - - - U - U - -

۲. - U - U - - U U - U - U - -

۳. - - U U - - U U - - U U - -

۴. - - U - - - U - - - U - -

پاسخ

۲. نشانه‌های هجایی بیت صورت سؤال:

- U - U - - U U - U - U - -

نکته

اگر مصراع اول را نتوانستیم تقطیع کنیم، می‌توانیم از مصراع دوم استفاده کنیم و بالعکس.

نی کو ست حا لِ ما کِ نِ کو با د حا لِ گُل
- U - U - - U U - U - U - -

فصل

فصل ۲

واحد یادگیری

درس ۵: هماهنگی پاره‌های کلام

زیر واحد یادگیری

وزن و قافیه

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۴۷. نشانه‌های هجایی کدام گزینه با مصراع زیر یکسان است؟

«هم قصه نانموده دانی»

۱. ای چشم و چراغ اهل بینش

۲. ای راحت اندرون مجروحم

۳. میندار از لب شیرین عبارت

۴. به دل گفتم ز چشمانش پرهیز

پاسخ

۱. بررسی مصراع سؤال و گزینه «۱»:

هَم	قَص	صِ	ی	نَا	نِ	مُو	دِ	دَا	نِی
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
ای	چِش	مُ	چِ	رَا	غِ	اَه	لِ	بِی	نِش
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»:

ای	رَا	حَ	تِ	اَن	دَ	رُو	نِ	مَچ	رُو	حَم
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-

گزینه «۳»:

مَ	پِن	دَا	رَز	لَ	بِ	شِی	رِی	عِ	بَا	رَت
-	-	-	U	U	-	-	-	U	-	-

گزینه «۴»:

بِ	دِل	گُف	تَم	زِ	چِش	مَا	نَش	بِ	پَر	هیز
-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-

فیلم پاسخ

۴۸. اگر صامت و مصوّت‌های هر واژه را با علایم اختصاری «ص» و

«م» نشان دهیم، کدام گزینه نادرست است؟

① دل‌خستگان: ص + م + ص + ص + ص + م + ص + م + ص + م

+ ص

② توانایی: ص + م + ص + م + ص + م + ص + م + ص + م

③ برداشت: ص + م + ص + ص + م + ص + ص + م + ص + ص

④ مؤذن: ص + م + ص + م + ص + م + م + ص + م + ص

۴۹

مؤذن: م (ص) + — (م) + ء (ص) + — (م) + ذ (ص) + ذ (ص) +

— (م) + ن (ص)

پاسخ

فصل

فصل ۲

واحد یادگیری

درس ۵: هماهنگی پاره‌های کلام

زیرواحد یادگیری

وزن و قافیه

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۴۹. واج «و» و «ی» در کدام گزینه صامت نیست؟

① ماوراءالنهر، رایج

② آوردن، پایان

③ قلمرو، حکایت‌ها

④ روزگار، تشبیهات

۴۰. در هر دو مصوت است.

پاسخ

فیلم پاسخ

۵۰ مفهوم بیت «بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در

ترازوی خویش» از کدام گزینه دریافت نمی‌شود؟

۱) چون شیر مادر است مهیا اگر چه رزق

این جهد و کوشش تو به جای مکیدن است

۲) این که روزی بی‌تردد می‌رسد افسانه است

پنجه کوشش کلید رزق را دندان است

۳) سعی روزی کاهش است ای بی‌خبر چشمی بمال

آسیاها شد در این سودا تنک‌تر از سفال

۴) کلید رزق تو را سین جست‌وجو دارد

چو آسیا پی تحصیل رزق، گردان باش

پاسخ

۳) مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»: توصیه

به تلاش و کوشش برای کسب روزی

مفهوم گزینه «۳»: بی‌فایده بودن تلاش برای کسب رزق و روزی

فیلم پاسخ

۵۱ عین الصّحیح فی التّرجمة:

(و لقد أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا)

① نوح را نزد قومش فرستاده‌ایم پس او میان آن‌ها ۹۵۰ سال درنگ کرد.

② ما نوح را نزد قومش فرستاده‌ایم و او را در میان قومش ۹۵۰ سال نگه داشتیم.

③ نوح را به نزد قومش فرستادیم پس او بود که میان قوم خود ۹۵۰ سال ماند.

④ نوح نزد قومش فرستاده شد و او میان آن‌ها ۹۵۰ سال درنگ کرد.

پاسخ

۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۲» (او را ... نگه داشتیم)، در گزینه «۳» (پس او بود ...) و در گزینه «۴» (فرستاده شد) موارد نادرست هستند.

ألف سنة إِلَّا خمسين عاماً: ۹۵۰ سال

فیلم پاسخ

۵۲ عَيْنَ التَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةُ:

(اللّٰهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ):

- ① خدا کسی است که بادهای را می‌فرستد و [بادهای] ابری را برمی‌انگیزد و [خدا] آن [ابر] را در آسمان می‌گستراند!
- ② او همان خدایی است که بادهای را می‌فرستد تا ابری را ایجاد کنند و سپس آن [ابر] را در آسمان می‌گستراند!
- ③ خداوند همان کسی است که با فرستادن بادهای، ابری را می‌انگیزد، سپس [خدا] آن را در آسمان می‌گستراند!
- ④ خدا کسی است که باد را می‌فرستد، سپس ابرها را برمی‌انگیزد و [خدا] آن‌ها را در آسمان می‌گستراند!

پاسخ

- ① الله: خدا / الَّذِي: کسی است که / يُرْسِلُ: می‌فرستد / الرِّيَّاحَ: بادهای [را] / ف: و، پس / تُثِيرُ: برمی‌انگیزد / سَحَابًا: ابری [را] / يَبْسُطُ: می‌گستراند / هُ: آن را / فِي السَّمَاءِ: در آسمان

عربی، زبان قرآن (۱)

فصل
الدرس الثالثواحد یادگیری
مطر الشمک / الفعل الثلاثي المجرد والمزيد
(۱) / فی قسم الجوازاتزیر واحد یادگیری
ترجمه و تعریبحیطه شناختی
مقدماتی

فیلم پاسخ

۵۳ عین الصّحیح فی التّرجمة:

«إِنَّ خَمْسَةَ عَمَّالٍ نَظَّفُوا تِلْكَ الْبُقَاعَ الْمَمْلُوءَةَ مِنَ النِّفَايَاتِ فِي الْغَابَةِ صَبَاحًا.»

- ① پنج کارگر بودند که هنگام صبح به نظافت زمین‌های پر از زباله‌ها در جنگل اقدام می‌کردند.
- ② پنج نفر از کارگران در جنگل، به نظافت آن زمین پر از زباله‌ها هنگام صبح، پرداختند.
- ③ هنگام صبح، پنجاه کارگر شروع به نظافت آن تکه زمین‌های پر از زباله در جنگل نمودند.
- ④ پنج کارگر در جنگل هنگام صبح آن تکه زمین‌های پر از زباله‌ها را تمیز کردند.

پاسخ

- ④ خمسة عمّال: پنج کارگر (الخامس: پنجم، خمسون: پنجاه) (عمّال: جمع مکسر کلمه «عامل» و به معنای «کارگر» است. به همراه عدد آمده و مفرد ترجمه می‌شود.) / نَظَّفُوا: تمیز کردند. / تِلْكَ الْبُقَاعَ: آن تکه زمین‌ها / الْمَمْلُوءَةَ مِنَ النِّفَايَاتِ: پر از زباله‌ها / صَبَاحًا: در صبح / الْغَابَةِ: جنگل
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- در گزینه «۱» (بودند)، در گزینه «۲» (زمین) و در گزینه «۳» (پنجاه کارگر) از موارد نادرست هستند.

فصل
الدرس الثانيواحد یادگیری
إنکم مسؤولون / الأعداد من واحد إلى مئة /
فی مطار التجفزیر واحد یادگیری
ترجمه و تعریبحیطه شناختی
مقدماتی

فیلم پاسخ

۵۴ عین التّرجمة الصّحیحة: «شکرتُ مُدیرةَ المدرّسةِ فی الاصطفافِ

الصّباحی سُمیة و فاطمة لاهتمامهما بالمرفق العامّة»: مدیر مدرسه ...

① در صف صبحگاهی از سمیه و فاطمه به خاطر توجهشان به

تأسیسات عمومی سپاسگزاری کرد!

② در صبحگاه به هنگام صف از سمیه و فاطمه به جهت توجه کردن

به اموال مدرسه تشکر کرد!

③ در صف صبحگاهی از سمیه و فاطمه به جهت توجه یکی از آنها به

تأسیسات عمومی سپاسگزاری کرد!

④ در صبحگاه به جهت توجه سمیه و فاطمه به تأسیسات مدرسه از

آنها تشکر و قدردانی کرد!

پاسخ

① بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۲» (به هنگام صف، اموال مدرسه)، در گزینه «۳» (یکی از

آنها ...) و در گزینه «۴» (صبحگاه، تأسیسات مدرسه) موارد نادرست‌اند.

۵۵ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ:

- ① اِشْتَرَى والدنا حاسوباً جميلاً لَنَا؛ پدر کامپیوتری زیبا برای ما خرید.
- ② وَقَفَ الرَّجَالُ عَلَى الْيَمِينِ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيَسَارِ لِلتَّفْتِيشِ: مردان سمت چپ و زنان سمت راست برای بازرسی ایستاده‌اند!
- ③ مَا يَتَّبِعُ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةٍ سِرٍّ تِلْكَ الظَّاهِرَةُ الْعَجِيبَةُ: دانشمندان از شناختن راز عجیب آن پدیده ناامید نشدند!
- ④ الْعُلَمَاءُ أَرْسَلُوا فَرِيقاً لِرِيزَارَةِ الْمَكَانِ وَ التَّعَرُّفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ: دانشمندان گروهی را برای دیدن [آن] مکان و شناختن ماهی‌ها فرستادند!

پاسخ

④ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» (پدرمان)، در گزینه «۲» (سمت چپ... سمت راست...) و در گزینه «۳» (راز عجیب...) موارد نادرست هستند.

عربی، زبان قرآن (۱)

فصل

الدرس الثالث

واحد یادگیری

مطر الشمک / الفعل الثلاثی المجزّد والمزید

(۱) / فی قسم الجوازات

زیر واحد یادگیری

ترجمه و تعریب

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۵۶ عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّرْجُمَةِ:

- ① يَا أَخِي لِمَاذَا لَا تُصَدِّقُ كَلَامِي؟! أَنَا لَا أَكْذِبُ: ای برادرم، چرا سخنم را باور نمی کنی؟! من دروغ نمی گویم.
- ② حَدَّثَ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فِي الْبَحْرِ وَ احْتَرَقَتِ السَّفِينَةُ: گردباد شدیدی در دریا اتفاق افتاد و کشتی را آتش زد.
- ③ هُوَ حَيَّرَنِي حِينَما قَالَ إِنَّ ثَمَانِينَ فِي الْمِئَةِ مِنْ موجوداتِ الْعَالَمِ حَشَرَاتٍ: او مرا حیران کرد هنگامی که گفت هشتاد درصد از موجودات جهان حشره ها هستند.
- ④ ظَهَرَتْ غَيْمَةٌ سُودَاءُ وَ رَعْدٌ وَ بَرْقٌ وَ نَزَلَ الْمَطَرُ مِنَ السَّمَاءِ فجاءَ: ابری سیاه و رعد و برقی آشکار شد و ناگهان از آسمان باران فرود آمد.

پاسخ

- ② ترجمه صحیح: «گردباد شدیدی در دریا رخ داد و کشتی آتش گرفت.»

فیلم پاسخ

۵۷ عَيْنَ التَّعْرِيبِ الصَّحِيح: «هنگامی که گردباد سرعتش را از دست می‌دهد، ماهی‌ها پی‌درپی بر زمین می‌افتند!»

- ① عندما يفقد الإعصارُ سرعته تَتَساقطُ الأسماكُ على الأرضِ!
- ② عندما تفقد الإعصارُ سرعتها يَتَساقطُ الأسماكُ على الأرضِ!
- ③ حينما يفقد الإعصارُ سرعته تَسْقُطُ الأسماكُ على الأرضِ!
- ④ حينما يفقد إعصارُ سرعته تَساقطَ الأسماكُ على الأرضِ!

پاسخ

① هنگامی که: عندما، حينما / گردباد: الإعصار (مفرد، مذکر) /
سرعتش را: سرعته / از دست می‌دهد: يفقد / پی‌درپی می‌افتند:
تَتَساقطُ / ماهی‌ها: الأسماك / بر زمین: على الأرض

فیلم پاسخ

۵۸ ما هو المناسب لمفهوم هذه الجملة؟ «النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا»

① چنان غفلت تو را مدهوش کرده است

که خواب مرگ، در گوشت فسانه است

② اهل دل را خواب تلخ مرگ، بیداری بود

شب ز شکر خواب ما را خط بیزاری بود

③ چند ترسانی مرا از رستخیز خواب مرگ

صد قیامت پیش دیدم تا شدم بیدار عشق

④ ز آه و ناله نشد چشم بختِ ما بیدار

به خواب مرگ نسیم سحر چه کار کند

پاسخ

۲ ترجمه عبارت: «مردم خفته‌اند، وقتی بمیرند، بیدار می‌شوند.»

مفهوم بیت گزینه «۲» نیز، بیداری مرگ، نزد اهل دل است.

فیلم پاسخ

۵۹ عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:

① المِهْرَجَانُ إِحْتِفَالٌ بِمُنَاسَبَةٍ جَمِيلَةٍ، كَمِهْرَجَانِ الْأَزْهَارِ وَ مِهْرَجَانِ الْأَفْلامِ!

② الثَّلْجُ نَوْعٌ مِنْ أَنْوَاعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزِلُ عَلَى الْأَرْضِ!

③ يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنَّورِزِ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الْهِجْرِيَّةِ الشَّمْسِيَّةِ!

④ تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهْرِ وَ الْبَحْرِ وَ لَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ!

پاسخ

۳ الإیرانیون ← نون جمع مذکر سالم همیشه فتحه (ن) دارد.

فیلم پاسخ

فصل
الدرس الثالثواحد یادگیری
مطر الشمک / الفعل الثلاثی المجرد والمزید
(۱) / فی قسم الجوازاتزیر واحد یادگیری
اعراب و تحلیل صرفیحیطه شناختی
پیشرفته

۶۰ عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلَ الْكَلِمَاتِ: «الْعُلَمَاءُ حَاوَلُوا التَّعَرُّفَ عَلَى الْأَسْمَاكِ الَّتِي تَتَسَاقَطُ عَلَى الْأَرْضِ».

- ① العلماء: اسم - جمع تکسیر مفردھا «عالم» و هو مذکر
- ② حاولوا: فعل ماضٍ - للغائبین - مزید ثلاثی بحرف واحدٍ من باب مفاعلة
- ③ التعرف: اسم - مفرد مذکر - علی وزن «تَفَعَّلَ» بزيادة حرفٍ واحدٍ
- ④ تَتَسَاقَطُ: فعل مضارع - للغائبه - مزید ثلاثی من باب «مُفَاعَلَة» - لازم

پاسخ

۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»: (مفردھا «عالم»)

در گزینه «۳»: (بزيادة حرفٍ واحدٍ)

در گزینه «۴»: (مُفَاعَلَة)

موارد نادرست‌اند.

فیلم پاسخ

۶۱ عین العدد یختلف نوعه عن الباقي:

① إنَّ الفصل الثَّانی فی السَّنة الشَّمسیَّة فصل الصَّیف!

② المواطن هُو الَّذی یَعیشُ معنا فی وطن واحد!

③ هل تعلم أنَّ تیار الکهرباء فی الحجرَة الأولى مقطوع؟!

④ ذَهبتُ لزيارة الإمام الرِّضا (عليه السَّلام) ثامین أتمَّتنا فی الشَّهر الماضي!

② «واحد» جزء اعداد اصلی است، اما سایر اعداد همگی ترتیبی هستند.

پاسخ

فیلم پاسخ

۶۲ عین الخطأ عن المعداد:

- ① ذَهَبْتُ مَعَ اثْنَيْ عَشَرَ زَمِيلًا إِلَى مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ!
- ② لِهَذَا الْبِنَاءِ عَشْرُونَ غُرْفَةً صَنَعَهُ مِهْنَدِسٌ شَابٌّ!
- ③ فِي الصَّفِّ أَرْبَعَةٌ وَ عَشْرُونَ طَالِبًا جَالِسُونَ وَ هُمْ يَسْتَمِعُونَ إِلَى الدَّرْسِ!
- ④ تَيَّارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي أَرْبَعِ حُجَرَةٍ مَقْطُوعٌ!

پاسخ

۴

معداد اعداد «۳ تا ۱۰» به شکل جمع نوشته می شود ➡ اربع حُجرات

عربی، زبان قرآن (۱)

فصل
الدرس الثانيواحد یادگیری
إنَّكُمْ مَسْئُولُونَ / الأعداد من واحد إلى مئة /
فی مطار التَّجَفزیر واحد یادگیری
قواعدحیطه شناختی
پیشرفته

فیلم پاسخ

۶۳ عین عبارتۀ ما جاء فيها الفعل المتعدّي:

- ① أَرشَدَنَا المُدَرِّسُ فِي الأسبوع الماضي حول المسائل الإِقتصادية.
- ② أَحْسِنِي إِلَى الفقراء و المساكين يا صديقتي.
- ③ شَجَّعَنَا أصدقاءنا فِي هذه المباراة.
- ④ تَشْجِيعُنا فِي هذه المباراة سَبَبَ نجاحِ أصدقاءنا فيها.

پاسخ

- ۲ در این عبارت فعل «أَحْسِنِي» لازم است و متعدی نمی باشد.
در سایر گزینه ها، افعال «أَرشَدَ، شَجَّعَ و سَبَّبَ» متعدی هستند.

عربی، زبان قرآن (۱)

فصل

الدرس الثالث

واحد یادگیری

مطر السمک / الفعل الثلاثی المجرد والمزید

(۱) / فی قسم الجوازات

زیر واحد یادگیری

قواعد

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۶۴ عین حرف «نون» لیس من الحروف الأصلية للفعل:

- ① قال نبينا الكريم لَمَّا مات الناس انتبهوا!
- ② لَمَّا انقطع تيار الكهرباء في الليل غرق كل مكان في الظلام!
- ③ لا يَنْتَفِع بالخلاف و العدوان أحد في هذه الدنيا!
- ④ لَمَّا انتشر خبر انتصار الجنود في الحرب خرج الناس!

پاسخ

۲ انتبهوا ♦ نبه، يَنْتَفِع ♦ نفع، انتشر ♦ نشر نون جزء حروف اصلی فعل است. انقطع ♦ قطع ♦ حرف نون جزء حروف اصلی فعل نیست.

فیلم پاسخ

۶۵ عَيِّن الخَطَأَ:

- ① خَمْسُونَ وَ خَمْسَةَ طَالِباً إِشْتَرَك فِي الْحَفْلَةِ!
- ② رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ طَالِباً فِي جَلْسَةِ الْإِمْتِحَانِ!
- ③ جَاءَ أَرْبَعَةَ طُلَّابٍ إِلَى صَفِّنَا!
- ④ قَرَأْتُ كِتَاباً وَاحِداً حَوْلَ الْمَسَائِلِ التَّعْلِيمِيَّةِ!

پاسخ

۱

میدانید

در زبان عربی یکان قبل از دهگان می آید.
با توجه به نکته بالا، صورت درست عدد در گزینه «۱»، «خمسۃ و خمسون» است.

عربی، زبان قرآن (۱)

فصل

الدرس الثاني

واحد یادگیری

إنَّكُمْ مسؤولون / الأعداد من واحد إلى مئة /
فی مطار التَّجَف

زیر واحد یادگیری

قواعد

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۶۶ استفاده از ابزارها و فناوری‌های جدید مانند پهپادها در کدام مرحله کار باستان‌شناسی کاربرد دارد و کدام یک از بناهای زیر به‌طور تصادفی کشف شدند؟

- ۱ حفاری - تمدن عظیم جیرفت
- ۲ شناسایی و کشف - بقایای شهر پمپئی در ایتالیا
- ۳ حفاری - آرامگاه شی‌هوانگ‌تی در چین
- ۴ شناسایی و کشف - مردان نمکی زنجان

۴

- باستان‌شناسان برای کشف آثار باستانی و تاریخی، علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی و سفرنامه‌ها و ... از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای مانند پهپادها، رادارها و ... استفاده می‌کنند.
- بناها و آثار باستانی که به صورت اتفاقی کشف شدند:
- آرامگاه شی‌هوانگ‌تی
- مردان نمکی زنجان
- سنگ‌نوشته مشهور روزتا
- تمدن عظیم جیرفت

نکته

بقایای شهر پمپئی در ایتالیا با تلاش باستان‌شناسان از زیر خاکسترهای آتشفشان بیرون کشیده شد.

پاسخ

فیلم پاسخ

فصل

فصل ۱: تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته

واحد یادگیری

درس ۳: باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی

زیرواحد یادگیری

مراحل کار باستان‌شناسان و تعیین سن آثار باستانی

حیطه شناختی

پیشرفته

۶۷ چرا گام دوم فعالیت باستان‌شناسی یعنی حفاری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسی است و روش‌های علمی رادیوکربن و شیوه پیشرفته‌تر پتاسیم-آرگون چه کاربردی در فعالیت باستان‌شناسی دارد؟

① زیرا در این مرحله باستان‌شناسان می‌توانند از آثار کشف شده به قدمت مواد و مصالح به کار رفته و نیز کاربرد آن‌ها پی‌ببرند- برای شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی

② زیرا این مرحله نیازمند دانش و تجربه و دقت است و با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد می‌شود- برای شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی

③ زیرا در این مرحله باستان‌شناسان می‌توانند از آثار کشف شده به قدمت مواد و مصالح به کار رفته و نیز کاربرد آن‌ها پی‌ببرند- برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی

④ زیرا این مرحله نیازمند دانش، تجربه و دقت است و با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد می‌شود- برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی

پاسخ

④ حفاری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسی است و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است، چرا که ممکن است با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود. امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی از روش‌های علمی رادیو کربن و شیوه پیشرفته‌تر «پتاسیم-آرگون» استفاده می‌کنند.

فیلم پاسخ

۶۸ توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن به تدریج تا تکامل یافت و بشر برای نشان دادن احساس و اندیشه خود از هنر کمک گرفت.

۱) اواخر دوره گردآوری خوراک - سفالگری

۲) اوایل دوره تولید خوراک - سفالگری

۳) اواخر دوره گردآوری خوراک - نقاشی

۴) اوایل دوره تولید خوراک - نقاشی

پاسخ

۳) انسان‌های نخستین در آغاز، قادر به حرف زدن نبودند و برای این که بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند، باید به گونه‌ای با هم ارتباط برقرار می‌کردند. به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

نکته

نمونه نقاشی انسان‌های نخستین در غار تاریخی آلتامیرا در اسپانیا وجود دارد.

فیلم پاسخ

۶۹ پاسخ عبارت‌های «دوره کشف آتش»، «کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر، این مناطق را خاستگاه کشاورزی می‌دانند» و «فن ساخت ابزار و ابداع چرخ سفالگری و استفاده از پشم حیوانات در این دوره شکل گرفت» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ① دوره میان‌سنگی - مناطق کوهپایه‌ای زاگرس در غرب ایران - عصر پارینه‌سنگی
- ② دوره پیش از تاریخ - کشور کنونی عراق و جلگه خوزستان ایران - عصر پارینه‌سنگی
- ③ دوره میان‌سنگی - کشور کنونی عراق و جلگه خوزستان ایران - عصر نوسنگی
- ④ دوره پیش از تاریخ - مناطق کوهپایه‌ای زاگرس در غرب ایران - عصر نوسنگی

پاسخ

۴

- یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، به کار گرفتن آتش بود.
 - کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر، بیشتر، مناطق کوهپایه‌ای زاگرس در غرب ایران را خاستگاه کشاورزی می‌دانند.
 - انسان در عصر نوسنگی، علاوه بر اینکه فن ساختن ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

فیلم پاسخ

۷۰. کدام گزینه به ترتیب پاسخ درست برای موارد «الف»، «ب» و «پ» در جدول زیر است؟

افراد	اقدامات
الف	نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی در چین
هان	ب
پ	گشایش جاده ابریشم و اتصال چین از راه ایران به اروپا

- ۱) شی هوانگ‌تی - تکمیل دیوار بزرگ چین - هان
 ۲) هان - یکسان‌سازی مقیاس وزن‌ها، اندازه‌ها و عیار سکه برای رونق تجارت - شی هوانگ‌تی
 ۳) هان - ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها - شی هوانگ‌تی
 ۴) شی هوانگ‌تی - راه یافتن آیین بودا به چین - هان

پاسخ

۴

- نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی در چین ♦ شی هوانگ‌تی
 - در دوره سلسله هان ♦ راه یافتن آیین بودا به چین
 - گشایش جاده ابریشم و اتصال چین از راه ایران به اروپا ♦ هان

فصل

فصل ۲: جهان در عصر باستان؛ میراث بشری

واحد یادگیری

درس ۵: هند و چین

زیرواحد یادگیری

چین باستان

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

۷۱. ویرانه‌های کدام تمدن، بیانگر شکوفایی صنعت و هنر در آن دوره است و کدام آیین به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت نیز عقیده داشتند؟

- ۱) تمدن بین‌النهرین - آیین برهمنی
- ۲) تمدن سند - آیین برهمنی
- ۳) تمدن چین - آیین بودایی
- ۴) تمدن مصریان - آیین بودایی

پاسخ

۲) از ویرانه‌های تمدن سند، ابزارها، ظرف‌ها، آثار هنری، مجسمه‌ها و زیورآلاتی کشف شده است که بیانگر شکوفایی صنعت و هنر آن دوره است.

آیین برهمنی، خدایان گوناگونی را به‌عنوان یکی از مظاهر طبیعت می‌پرستیدند و به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت نیز عقیده داشتند.

فیلم پاسخ

۷۲. یکی از اقدام‌های مؤثر حکومت «هان» که به سنتی ماندگار در

تاریخ چین تبدیل شد، بود.

① انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس

② نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی و ایجاد شبکه گسترده‌ای از

جاده‌ها

③ تکمیل دیوار چین برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد

④ مخالفت با اندیشه‌های کنفوسیوس و نابودی پیروان او

① گزینه‌های (۲، ۳ و ۴): از اقدام‌های شی‌هوانگ‌تی می‌باشد.

پاسخ

فیلم پاسخ

۷۳. چه عاملی باعث شد که طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف در یونان به جای شاهان قدرت را در دست گرفتند و چگونه زمینه تقسیم و نابودی امپراتوری روم فراهم شد؟

- ۱ درگیری‌های داخلی بین دولت، شهرهای یونان - با انتخاب شهر بیزانتیوم به پایتختی توسط کنستانتین
- ۲ توسعه دریانوردی و تجارت خارجی - در نتیجه تغییراتی در نظام حکومت روم و آشفته‌گی‌های سیاسی
- ۳ درگیری‌های داخلی بین دولت، شهرهای یونان - در نتیجه تغییراتی در نظام حکومتی روم و آشفته‌گی‌های سیاسی
- ۴ توسعه دریانوردی و تجارت خارجی - با انتخاب شهر بیزانتیوم به پایتختی توسط کنستانتین

پاسخ

۴ در یونان باستان، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند. پس از آنکه امپراتور کنستانتین، شهر بیزانتیوم را به پایتختی برگزید، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد.

فیلم پاسخ

۷۴. یکی از مهم‌ترین خصوصیات مردم آتن چه بود؟

- ۱) مردم آتن جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بودند که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه نداشتند.
- ۲) مردم آتن مردمی علاقه‌مند به فعالیت فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (موکراسی) بودند.
- ۳) قومی دریانورد بودند و با حکومت‌های مجاور خود، روابط بازرگانی داشتند.
- ۴) آنان مسئولیت شهروندی را از سنین کودکی به فرزندان خود می‌آموختند و آنان را به کارهای سخت و شجاعت برای جنگاوری آموزش می‌دادند.

پاسخ

- ۲) آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: اسپارت
- گزینه «۳»: مینوسیان
- گزینه «۴»: خانواده‌های رومی

فیلم پاسخ

۷۵. مردم سالاری در یونان در کدام قرون پیش از میلاد و به ویژه

در کدام دولت - شهر شکل گرفت؟

① چهارم و سوم - اسپارت

② ششم و پنجم - آتن

③ چهارم و سوم - آتن

④ ششم و پنجم - اسپارت

پاسخ

② در قرن های ششم و پنجم پیش از میلاد، نوعی مردم سالاری در

یونان و به ویژه دولت - شهر آتن شکل گرفت که البته با نظام های

مردم سالاری امروزی تفاوت داشت.

در نظام مردم سالاری یونان در آتن:

- فقط مردان بالغی که از پدر و مادر آتنی به دنیا آمده بودند، حق

رأی و مشارکت در اداره شهر را داشتند.

- زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که بیشتر جمعیت دولت - شهر

آتن را تشکیل می دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی

محروم بودند.

فیلم پاسخ

۷۶. گستردگی کشور ما در عرض‌های جغرافیایی و تنوع آب و

هوایی، چه تأثیراتی در کشور دارد؟

① در نقش و ارزش ارتباطی کشور تأثیر می‌گذارد.

② در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت

کشور مؤثر است.

③ در نوع تولید کالاهای صنعتی تأثیر می‌گذارد.

④ موازنه راهبردی و قدرت را در جهان تغییر می‌دهد.

پاسخ

② گستردگی کشور ما در عرض‌های جغرافیایی، به تنوع آب و هوا

در آن منجر شده است که این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات

کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

فیلم پاسخ

۷. کدام گزینه صحیح است؟

- ① ایران در عرض جغرافیایی ۴۴ تا ۶۳ درجه در جنوب منطقه معتدله نیم کره شمالی و همچنین ۲۵ تا ۴۰ درجه طول شرقی واقع شده است.
- ② ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در شمال منطقه معتدله نیم کره شمالی و همچنین ۴۴ تا ۶۳ درجه طول غربی قرار دارد.
- ③ ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیم کره شمالی و همچنین ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی قرار دارد.
- ④ ایران در عرض جغرافیایی ۴۴ تا ۶۳ درجه در شمال منطقه معتدله نیم کره شمالی و همچنین ۲۵ تا ۴۰ درجه طول غربی واقع شده است.

پاسخ

- ③ ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیم کره شمالی و همچنین ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.

فیلم پاسخ

۷۸. با توجه به عبارات زیر کدام گزینه درباره مرزهای ایران درست است؟

الف) ایران کشور وسیعی است که حدود ۷۸۵۵ کیلومتر مرز مشترک سیاسی با ۱۵ همسایه خود دارد.

ب) ایران با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد که طولانی‌ترین آن را با عراق و کوتاه‌ترین آن را با ارمنستان دارد.

پ) ایران در جنوب غربی آسیا قرار دارد و با کشورهای عراق در غرب و ارمنستان در شمال و ترکیه در شمال غرب مرز مشترک دارد.

ت) ایران دارای مرزهای خشکی، رودخانه‌ای و دریایی (آبی) می‌باشد که بیش‌ترین آن مربوط به مرزهای آبی با ۴۷/۳٪

می‌باشد.

۱) الف - ب

۲) ب - پ

۳) ت - الف

۴) پ - ت

پاسخ

۲) مورد الف: مرز مشترک سیاسی ایران با ۱۵ همسایه خود ۸۷۵۵ کیلومتر است.

مورد ب درست است.

مورد پ درست است.

مورد ت: ایران بیش‌ترین مرز سیاسی خود را از نوع مرزهای خشکی با حدود ۴۷/۳٪ دارد.

فیلم پاسخ

۷۹. مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه

چیست؟

① راه‌های هوایی

② راه‌های آبی

③ مرزها

④ موقعیت ریاضی

پاسخ

③ مرز، مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور

همسایه است.

فیلم پاسخ

۸۰. هریک از دشت‌های زیر به ترتیب در چه استانی و به چه دلیلی به وجود آمده است؟

«ماهی‌دشت - دشت ارژن»

① در استان فارس قرار دارد و حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است - در استان کرمانشاه قرار دارد و در هنگام چین‌خوردگی در حد فاصل تاقدیس‌ها یا ناودیس‌ها به وجود آمده است.

② در استان کرمانشاه قرار دارد و حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است - در استان فارس قرار دارد و حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است.

③ در استان فارس قرار دارد و در هنگام چین‌خوردگی در حد فاصل تاقدیس‌ها یا ناودیس‌ها به وجود آمده است - در استان فارس قرار دارد و در هنگام چین‌خوردگی در حد فاصل تاقدیس‌ها یا ناودیس‌ها به وجود آمده است.

④ در استان کرمانشاه قرار دارد و در هنگام چین‌خوردگی در حد فاصل تاقدیس‌ها یا ناودیس‌ها به وجود آمده است - در استان کرمانشاه قرار دارد و حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است.

پاسخ

② دشت ارژن در استان فارس و ماهی‌دشت در کرمانشاه قرار دارد و هر دو دشت بر اثر انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین به وجود آمده است.

فیلم پاسخ

۸۱. ناهمواری‌های کشور ما در کدام دوران شکل نهایی گرفت؟

- ① کواترنر
- ② سنوزوئیک
- ③ اوایل دوران سوم
- ④ اواخر دوران سوم

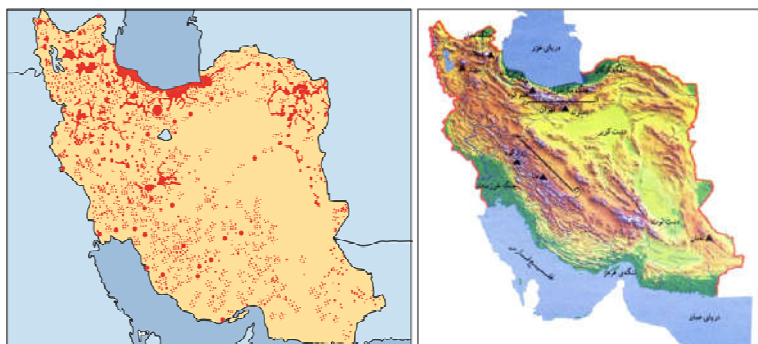
پاسخ

① ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اوّل تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آنها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت‌تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند.

فیلم پاسخ

۸۲. از مقایسه دو نقشه زیر نتیجه می‌گیریم که

۱. پراکندگی جمعیت در نواحی مختلف کشور تقریباً یکسان است.
۲. بین پراکندگی کوهستان‌ها و جلگه‌ها و تراکم جمعیت ارتباط نزدیکی وجود دارد.
۳. شهرها و روستاها در نواحی شرقی و مرکزی بیشتر و جمعیت آن‌ها متراکم‌ترند.
۴. آبادی‌های متعددی از دشت‌ها تا جلگه‌ها و کوه‌ها به شکل متوازی استقرار یافته‌اند.

پاسخ

۲. از مقایسه دو نقشه ناهمواری‌های ایران و تراکم جمعیت ایران در نواحی شهری نتیجه می‌گیریم که بین پراکندگی کوهستان‌ها و جلگه‌ها و تراکم جمعیت ارتباط نزدیکی وجود دارد.

فیلم پاسخ

۸۳. از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا کدام یک از رشته کوه‌های زیر به وجود آمده است و در کوه‌های شرق و جنوب شرقی کدام یک از پدیده‌های زیبای طبیعی دیده می‌شود؟

۱) البرز - ناهمواری‌های مریخی

۲) تالش - گل فشان

۳) زاگرس - کوه‌های مینیاتوری

۴) آذربایجان - گنبد نمکی

پاسخ

۳. از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا رشته کوه زاگرس به وجود آمده است و کوه‌های مینیاتوری (ناهمواری‌های مریخی) در کوه‌های شرق و جنوب شرقی واقع شده است.

فیلم پاسخ

۸۴ کدام یک از خصوصیات ذکر شده مربوط به پدیده گل‌فشان است؟

الف) دارای شکل مخروطی است.

ب) بر اثر خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آید.

پ) بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر گل نسبت به آب

اطرافش بالا می‌آید.

ت) یک نمونه آن در خورموج (استان بوشهر) دیده می‌شود.

۱) ب و پ

۲) الف و ت

۳) الف و ب

۴) ت و پ

پاسخ

۳) گل‌فشان‌ها معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی شکل است و به

علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند.

فیلم پاسخ

۸۵ کدام یک از گزینه‌های زیر از رشته کوه‌های مهم کوه‌های شمالی خراسان است؟

① قره داغ

② آلاداغ

③ دنا

④ دماوند

پاسخ

② از رشته کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزارمسجد، آلاداغ و بینالود را نام برد.

فیلم پاسخ

فصل
۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۳: جهان اجتماعی

زیر واحد یادگیری
چه تصویری از جهان اجتماعی دارید؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۸۶ به ترتیب عامل تداوم «جهان طبیعی» و «جهان اجتماعی» در کدام گزینه آمده است؟

① وراثت - وراثت و فرهنگ

② وراثت و فرهنگ - فرهنگ

③ فرهنگ - وراثت

④ وراثت - فرهنگ

پاسخ

۴ بازتولید و تداوم نسل‌ها در جهان طبیعت از طریق وراثت و در جهان اجتماعی از طریق فرهنگ صورت می‌گیرد.

فیلم پاسخ

۸۷. درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) تکوینی نبودن عضویت در جهان اجتماعی، به این معناست که با اراده و آگاهی اعضا به‌وجود می‌آید.
ب) جهان طبیعی و روابط موجودات زنده، شبیه بازی گروهی است.
پ) جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است.
ت) پدیده‌های اجتماعی، نتیجه کنش افراد است.

۱) د - ن - د - د

۲) د - ن - ن - د

۳) ن - د - د - ن

۴) ن - د - ن - ن

پاسخ

۱ الف) درست است.

ب) نادرست است؛ چون، جهان اجتماعی و روابط بین اعضای آن، شبیه بازی گروهی است، نه جهان طبیعی.
پ و ت) درست هستند.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۴: تشریح جهان اجتماعی

زیر واحد یادگیری
جهان اجتماعی از چه اجزایی تشکیل شده است؟

حیطه شناختی
پیشرفته

فیلم پاسخ

۸۸ جایگاه «شهر»، «هدیه دادن برای روز تولد یک دوست» و «عدالت اجتماعی» به ترتیب به لحاظ پیوستار «خرد و کلان»، «ذهنی و عینی» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱ خرد و عینی - کلان و عینی - کلان و ذهنی
- ۲ کلان و عینی - خرد و عینی - خرد و ذهنی
- ۳ کلان و عینی - خرد و عینی - کلان و ذهنی
- ۴ کلان و ذهنی - کلان و ذهنی - کلان و عینی

پاسخ

۳ شهر امر عینی است؛ چرا که به طور واقعی بیرون از ذهن ما وجود دارد، در مورد کلان بودن آن، شهر خرد نیست و کلان می‌باشد.

هدیه دادن امری عینی است و چون به یک امر اشاره می‌کند، خرد است. عدالت اجتماعی جزء ارزش‌های اجتماعی است، پس کلان و ذهنی است.

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۴: تشریح جهان اجتماعی

زیر واحد یادگیری
جهان اجتماعی از چه اجزایی تشکیل شده است؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۸۹ خانواده یک پدیده اجتماعی و قوه مجریه یک پدیده

..... اجتماعی است که مبنای این تقسیم‌بندی است.

① کلان - نظام - کنش‌های فردی و اجتماعی

② خرد - کلان - اندازه و دامنه

③ خرد - خرد - ذهنی و عینی بودن

④ کلان - کلان - محسوس و غیر محسوس بودن

پاسخ

۲ خانواده یک پدیده خرد اجتماعی است و قوه مجریه پدیده کلان است.

خرد و کلان، تقسیم‌بندی بر اساس اندازه و دامنه است.

فیلم پاسخ

فصل

فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری

درس ۴: تشریح جهان اجتماعی

زیر واحد یادگیری

لایه‌های جهان اجتماعی کدام‌اند؟

حیطه شناختی

پیشرفته

۹۰. در رابطه با جهان اجتماعی، به ترتیب موارد زیر نشانگر چیست؟

- جهان اجتماعی و نظم آن پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست.

- عدم توانایی حفظ و انتقال فرهنگ به نسل بعد

- اجزا و پدیده‌هایی که کم‌تر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.

① ساخت جهان اجتماعی - بازتولید جهان اجتماعی - گوناگونی

جهان‌های اجتماعی

② ویژگی جهان اجتماعی - دگرگونی جهان اجتماعی - لایه‌های عمیق

جهان اجتماعی

③ بازتولید جهان اجتماعی - فروپاشی جهان اجتماعی - لایه‌های سطحی

جهان اجتماعی

④ تغییرات جهان اجتماعی - گوناگونی جهان‌های اجتماعی - لایه‌های

جهان اجتماعی

پاسخ

۲

- ویژگی جهان اجتماعی این است که:

جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی و طبیعی نیست، بلکه «اعتباری و قراردادی» است. آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، فردی و خصوصی نیست، بلکه نوعی آگاهی «مشترک و عمومی» است.

- هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به

نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی فرومی‌ریزد یا دگرگون می‌شود.

- «لایه‌های عمیق جهان اجتماعی»، کمتر در معرض تغییر و تحول

قرار می‌گیرند.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۴: تشریح جهان اجتماعی

زیر واحد یادگیری
لایه‌های جهان اجتماعی کدام‌اند؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۹۱. به ترتیب عمیق‌ترین و سطحی‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی در

کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

① هنجارها و نمادها - ارزش‌ها و عقاید

② نمادها و عقاید - ارزش‌ها و هنجارها

③ عقاید و ارزش‌ها - هنجارها و نمادها

④ عقاید و هنجارها - ارزش‌ها و نمادها

③ عقاید و ارزش‌ها ← عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی

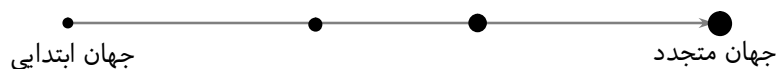
هنجارها و نمادها ← سطحی‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی

پاسخ

فیلم پاسخ

۹۲. شکل زیر اشاره به کدام دیدگاه در مورد جهان‌های اجتماعی دارد؟

- ۱ جهان‌های اجتماعی در طول هم
- ۲ جهان‌های اجتماعی در عرض هم
- ۳ جهان‌های اجتماعی معنوی و دنیوی
- ۴ جهان‌های اجتماعی موازی هم

پاسخ

۱ در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

جامعه‌شناسی (۱)

فصل

فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری

درس ۵: جهان‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری

آیا جهان‌های اجتماعی تاریخ (سرگذشت و

سرنوشت) یکسانی دارند؟

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۵: جهان‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری
آیا جهان‌های اجتماعی تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) یکسانی دارند؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۹۳. از دیدگاه جامعه‌شناسانی که جهان‌های اجتماعی را در عرض

هم می‌دانند، این جهان‌ها دارای چه ویژگی‌هایی هستند؟

۱ همه فرهنگ‌ها و تمدن‌های مربوط به آن‌ها می‌توانند زمان طولانی دوام آورند.

۲ فرهنگ‌ها و تمدن‌های آن‌ها تک‌خطی هستند و در یک خط قرار می‌گیرند.

۳ فرهنگ‌ها و تمدن‌های آن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

۴ فرهنگ‌ها و تمدن‌های آن‌ها با حفظ هویت خود می‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.

پاسخ

۳ جهان‌های اجتماعی در عرض هم: هر جهان اجتماعی، فرهنگ و

تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

گزینه «۲»: ویژگی جهان‌های اجتماعی در طول هم است.

گزینه «۴»: هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۵: جهان‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری
آیا جهان‌های اجتماعی تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) یکسانی دارند؟

حیطه شناختی
پیشرفته

۹۴. پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) نظریه استعمار، حاصل کدام نگاه به تاریخ است؟

ب) ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رُم ختم می‌شود» به کدام مورد اشاره دارد؟

پ) تفاوت دو کشور چین و هند، به کدام موضوع اشاره دارد؟

۱) نگاه تک خطی به تاریخ- زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند- تنوع جهان‌های اجتماعی و مسیر متفاوت هر جهان در قیاس با جهان دیگر

۲) تفاوت‌های جهان اجتماعی- زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند- تنوع جهان‌های اجتماعی

۳) نگاه طولی به جهان اجتماعی- زندگی کشورهای غربی چنین ویژگی دارد- هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را طی می‌کند.

۴) نگاه عرضی به جهان اجتماعی- تفاوت در جهان‌های اجتماعی تفاوت در مراحل رشد آنان است- جوامعی که مورد استعمار جهان‌های متجدد بوده‌اند.

پاسخ

۱) الف) نظریه استعمار بر اساس نگاه تک خطی و طولی مطرح می‌شود.
ب) ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رُم ختم می‌شود»، به طی یک مسیر واحد برای تمام جهان‌های اجتماعی اشاره دارد.
پ) مثال کشورهای متفاوت، نشان‌دهنده تفاوت‌های جوامع مختلف است و به دیدگاه عرضی بودن جوامع ربط دارد.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۱: زندگی اجتماعی

واحد یادگیری
درس ۵: جهان‌های اجتماعی

زیرواحد یادگیری
جهان اجتماعی یا جهان‌های اجتماعی؟

حیطه شناختی
مقدماتی

۹۵. عناصر محوری جهان اسلام در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ① زبان‌های مختلف - نژادهای گوناگون
- ② زبان‌های مختلف - خلافت و کرامت انسانی
- ③ نژادهای گوناگون - توحید و یکتاپرستی
- ④ توحید و یکتاپرستی - خلافت و کرامت انسانی

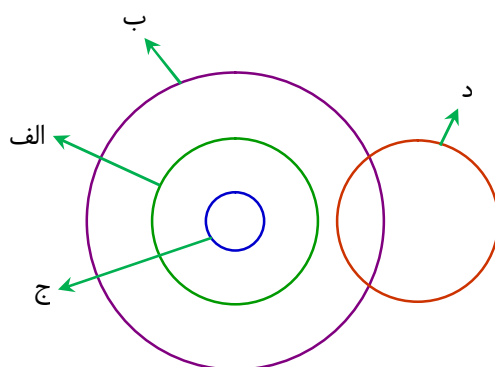
پاسخ

۴. توحید و یکتاپرستی و خلافت و کرامت انسانی از اعتقادات و ارزش‌ها و عناصر محوری جهان اسلام هستند.

فیلم پاسخ

۹۶. با توجه به شکل، کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) رابطه «الف و ب» عموم و خصوص مطلق و رابطه «الف و د» عموم و خصوص من وجه است.
- ۲) «ب و ج» و «ب و د» دارای بعضی مصادیق مشترک می باشند.
- ۳) رابطه «الف و د» تباین و رابطه «ب و الف» عموم و خصوص مطلق است.
- ۴) «ب و د» دارای بعضی مصادیق مشترک هستند و «الف و د» هیچ مصادیق مشترکی ندارند.

پاسخ

۱ روابط میان دایره به شکل زیر است:

- «الف و ج» ← عموم و خصوص مطلق
- «ج و ب» ← عموم و خصوص مطلق
- «الف و ب» ← عموم و خصوص مطلق
- «د و ب» ← عموم و خصوص من وجه
- «د و الف» ← تباین
- «د و ج» ← تباین

فصل

بخش ۲: روابط میان ذهن، زبان و خارج

واحد یادگیری

درس ۳: مفهوم و مصداق

زیرواحد یادگیری

رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

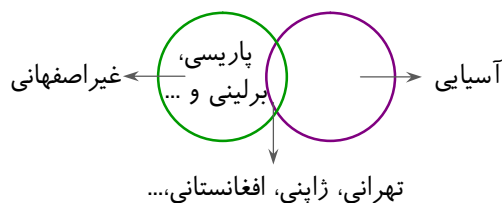

۹۷. رابطه میان دو مفهوم «غیراصفهانی» و «آسیایی» مانند رابطه است با

- ۱) غیرایرانی - اروپایی
- ۲) غیرجاندار - خاکستری
- ۳) کاغذ - دفتر
- ۴) شیر - شیر دریایی

پاسخ

۲. رابطه «غیراصفهانی» و «آسیایی» عموم و خصوص مطلق (آسیایی < اصفهانی) است. وقتی رابطه دو مفهوم عموم و خصوص مطلق باشد، رابطه نقیض مفهوم خاص با اصل عام می شود عموم و خصوص من وجه، مثل «غیراصفهانی» و «آسیایی»:

رابطه «غیرجاندار» و «خاکستری» هم عموم و خصوص من وجه است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های «۳» و «۴»: رابطه تباین است.

گزینه «۱»: عموم و خصوص مطلق دارد؛ چرا که «هر اروپایی، غیرایرانی است»؛ اما «بعضی غیرایرانی ها اروپایی هستند» و «بعضی غیرایرانی ها اروپایی نیستند».

وقتی دو مفهوم با هم رابطه عموم و خصوص من وجه دارند، رابطه نقیض یکی از آنها با اصل دیگری باز هم عموم و خصوص من وجه می شود.

فصل

بخش ۲: روابط میان ذهن، زبان و خارج

واحد یادگیری

درس ۳: مفهوم و مصداق

زیرواحد یادگیری

رابطه میان مصداق دو مفهوم کلی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۹۸. «مفهوم قابل صدق بر موارد متعدد»، «مفاهیمی که دارای ضمائر اشاره هستند» و «مفهومی که در جهان خارج وجود ندارد»، به ترتیب هریک به کدام یک از مفاهیم کلی و جزئی دلالت دارند؟

۱) کلی - کلی - کلی

۲) کلی - کلی - جزئی

۳) جزئی - کلی - جزئی

۴) کلی - جزئی - کلی

پاسخ

۴) مفاهیمی که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد (موارد متعدد) داشته باشند، خواه از موارد واقعی خارجی باشد یعنی در جهان خارج وجود داشته باشد، خواه فرضی و خیالی باشد، مفهوم «کلی» محسوب می شوند. مفاهیمی که دارای ضمائر اشاره یا ضمیر مالکیت مستقیم هستند و نیز اسامی خاص، «مفهوم جزئی» محسوب می شوند. مفاهیمی که در جهان خارج وجود ندارند می توانند کلی باشند مثل «سیمرغ»، «دیو» و ... و می توانند جزئی باشد مثل، اسامی خاص فرضی مثل «پلنگ صورتی».

فصل

بخش ۲: روابط میان ذهن، زبان و خارج

واحد یادگیری

درس ۳: مفهوم و مصداق

زیرواحد یادگیری

مفهوم جزئی و مفهوم کلی

حیطه شناختی

مقدماتی

فیلم پاسخ

۹۹. تمام موارد به کار رفته در کدام گزینه، مفهوم کلی هستند؟

- الف) پلاستیک، سندلی، امام معصوم، سلیمان
 ب) حیوان ناطق، چیستی، زمستان، فروردین
 پ) مقتول، ۱۲ فروردین، خدا، شریک‌الباری
 ت) ماه مهر، اروپا، ققنوس، عادل

۱ الف و ب

۲ ب و پ

۳ ب و ت

۴ پ و ت

پاسخ

۲. مفاهیم «سلیمان» و «اروپا» جزئی هستند؛ زیرا اسم خاص هستند و قابلیت انطباق بر مصادیق متعدد را ندارند و «عادل» مشترک لفظی، به معنای دادگر، مفهوم کلی و به معنای «اسم خاص یک پسر»، مفهوم جزئی است.

نکته

اسامی فصول، ماه‌ها یا روزها، کلی محسوب می‌شوند؛ زیرا می‌توانند دارای مصادیق متعددی باشند؛ مثلاً: زمستان، ماه مهر، فروردین و ۱۲ فروردین

فصل

بخش ۲: روابط میان ذهن، زبان و خارج

واحد یادگیری

درس ۳: مفهوم و مصداق

زیرواحد یادگیری

مفهوم جزئی و مفهوم کلی

حیطه شناختی

پیشرفته

فیلم پاسخ

فصل
بخش ۳: تعریفواحد یادگیری
درس ۴: انواع و شرایط تعریفزیر واحد یادگیری
تعریف و اقسام تعریفحیطه شناختی
پیشرفته

۱۰۰. تعریف «قله به نوک کوه»، «شابک به شماره استاندارد بین‌المللی کتاب» و «مثلث به شکل سه ضلعی» به ترتیب چه نوعی از تعریف محسوب می‌شوند؟

- ① تعریف مصداقی - تعریف لغوی - تعریف مفهومی
- ② تعریف لفظی - تعریف لغوی - تعریف مفهومی
- ③ تعریف مصداقی - تعریف مفهومی - تعریف لفظی
- ④ تعریف لفظی - تعریف مفهومی - تعریف مصداقی

پاسخ

② تعریف «قله به نوک کوه» و تعریف «شابک به شماره استاندارد بین‌المللی کتاب» به ترتیب از طریق استفاده از مترادف و کلمات مخفف و آشنا برای مخاطب صورت گرفته‌اند و در نتیجه تعریف «لغوی یا لفظی» محسوب می‌شوند.

تعریف مثلث به شکلی که سه زاویه و سه ارتفاع دارد، تعریف «مفهومی» است.

فیلم پاسخ

فصل
بخش ۳: تعریفواحد یادگیری
درس ۴: انواع و شرایط تعریفزیر واحد یادگیری
تعریف و اقسام تعریفحیطه شناختی
پیشرفته

۱۰۱. در کدام نوع از انواع تعریف می‌توانیم از مفاهیمی جزئی استفاده

کنیم؟

- ۱ تنها در تعریف‌های مفهومی
- ۲ تنها در تعریف‌های از طریق ذکر مصادیق
- ۳ در تعریف مفهومی و تعریف از طریق ذکر مصادیق
- ۴ در تعریف مفهومی و تعریف لغوی

پاسخ

۲ فقط در تعریف از طریق ذکر مصادیق می‌توان از مفاهیم جزئی استفاده کرد؛ برای مثال در تعریف شهر گفته شود: «مانند تبریز» یا در تعریف فیلسوف گفته شود: «مانند افلاطون»

دقت کنید که در تعریف مفهومی با مفاهیم عام و خاص سروکار داریم و نه مفاهیم جزئی و کلی. همه مفاهیم عام و خاص، مفاهیمی کلی محسوب می‌شوند.

فیلم پاسخ

فصل
بخش ۳: تعریفواحد یادگیری
درس ۴: انواع و شرایط تعریفزیر واحد یادگیری
شرایط تعریف صحیححیطه شناختی
پیشرفته

۱۰۲. اگر میان دو مفهوم کلی، رابطه عموم و خصوص من وجه وجود داشته باشد و یکی از آن ها مفهوم مجهول و دیگری به عنوان تعریف به کار رود، کدام اشکال در این تعریف وجود دارد؟

① مانع نبودن

② جامع نبودن و مانع نبودن

③ دوری نبودن

④ جامع نبودن

پاسخ

② اگر رابطه تعریف و مفهوم مجهول عموم و خصوص من وجه باشد، تعریف بی ربط است یعنی نه جامع است و نه مانع.

فیلم پاسخ

فصل
بخش ۳: تعریف

واحد یادگیری
درس ۴: انواع و شرایط تعریف

زیر واحد یادگیری
تعریف و اقسام تعریف

حیطه شناختی
مقدماتی

۱۰۳. هدف از تعریف کردن است.

- ① شناساندن مفاهیم و قضایای هر علم
- ② شناساندن مفاهیم و تصدیق‌های مجهول برای شنونده
- ③ شناساندن مفاهیم و تصورات مجهول برای شنونده
- ④ شناخت اشیاء از یکدیگر

پاسخ

③ هدف از تعریف کردن، شناساندن مفاهیم و تصورهای مجهول

برای شنونده است.

شناخت قضایا و تصدیق‌های مجهول به عهده استدلال است.

فیلم پاسخ

فصل بخش ۳: تعریف

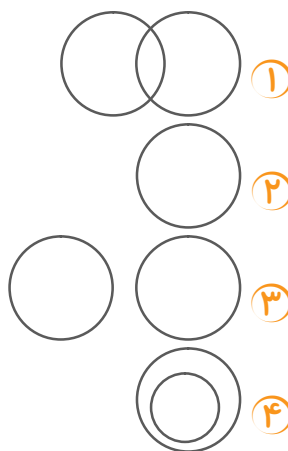
واحد یادگیری

درس ۴: انواع و شرایط تعریف

تعريف و اقسام تعريف

حیطه شناختی
بیشرفته

۱۰۴. بخش پایانی یک تعریف مفهومی استاندارد، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه را با مفهوم مجهول تشکیل می‌دهد؟

۲ در تعریف مفهومی، با دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن شیء (امر خاص یا ویژگی منحصر به فرد)، به تعریف شیء می‌پردازیم؛ پس تعریف را با مفهوم عام آغاز می‌کنیم و سپس مفهوم خاص‌تر را بیان می‌کنیم؛ بنابراین بخش آغازین تعریف مفهومی استاندارد، امر عام و بخش پایانی آن، امر خاص است و نسبت امر خاص با مفهوم مجهول نیز تساوی است.

مثال: انسان: حیوانی است که دارای قدرت تعقل است
 امر خاص (با انسان نسبت تساوی دارد).
 امر عام

فیلم پاسخ

فصل
بخش ۳: تعریفواحد یادگیری
درس ۴: انواع و شرایط تعریفزیر واحد یادگیری
شرایط تعریف صحیححیطه شناختی
پیشرفته

۱۰۵. کدام شرط در تعریف متوازی الاضلاع به «یک چهارضلعی که در آن لزوماً فقط دو ضلع آن مساوی نیستند و اضلاع مجاور با هم نامساوی هستند»، رعایت نشده است؟

- ① جامعیت تعریف
- ② مانعیت تعریف
- ③ وضوح تعریف
- ④ دوری نبودن تعریف

پاسخ

① تعریف متوازی الاضلاع به چهارضلعی که در آن، اضلاع مجاور با هم نامساوی هستند، جامع نیست؛ زیرا مربع و لوزی که نوعی متوازی الاضلاع است را دربر نمی گیرد.

فیلم پاسخ

